

Karmel közlekedésügyi miniszter meglátogatta az autóbusszserencsétlenség sebesültjeit

Mose Karmel közlekedésügyi miniszter tegnap reggel látogatást tett a vasárnap esti autóbusszkatasztrófa színhelyén, a Muszra pa-tak náclát-jiccháki hidján.

A miniszter reggel nyolc órakor érkezett a helyszí-
nre, ahol Ámosz Ben Gurion kerületi rendőrfőparancsnok, valamint Mordecháj Bittmann, rendőrfelügyelő fo-gadta.

A miniszter érdeklődött a vizsgálat eredményeiről, azonban Ámosz Ben Gurion közölte vele, hogy a vizs-

gálat még nem fejeződött be, annál is inkább, mert még nem vizsgálták meg a halálautóbusz roncsait.

Karmel miniszter ezután találkozott a „DAN” vezetőség tagjaival Arie Mazorral, Mordecháj Ácmonnal és Jiszraél Kritzy-vel, akik szintén megjelentek a szerencsétlenség színhelyén. Ácmon, aki a DAN különbizottságának tagja, elmondta, hogy az eddigi feltételezések szerint a szerencsétlenség oka az, hogy az autóbussz első két kereke a járda szélének ütközött.

A miniszter főleg aziránt érdeklődött, mi okozta az áldozatok halálát, a zuhanás által okozott ütődés, vagy pedig fulladás. Bittmann rendőrtiszt közölte, hogy a legtöbb áldozatnál a zúzódas okozta és csupán egy esetben állapították meg fulladásos halált.

A vizsgálat megállapította, hogy a segélynyújtás példás gyorsasággal történt és már az első félóránban sikerült kimenteni a szerencsétlenül járt utasok legnagyobb részét az autóbussz roncsai alól.

A DAN vezetői elmondták, hogy Hafner soffitól óvatos vezetőnek ismerték. A szerencsétlenség napján éjfélig kellett volna dolgoz-nia.

A miniszter látogatást tett a Hadassza kórházban a szerencsétlenség sebesültjei-nél is, akik egyébként már valamennyien túl vannak a veszélyen.

A tegnapi nap folyamán egyébként hat sebesült el-hagyta a kórházat, úgy hogy jelenleg még 20-nak van szüksége további kezelé-
sre. A telavivi Hadassza-kórházban tegnap este kö-zözték, hogy Elijáhu Hafner soffit állapotja kielégítő.

Tegnap délelőtt helyezették örök nyugalomra a kirjátsau-i temetőben a náclát-jiccháki autóbusszkatasztró-fa két további áldozatát. 12 órakor tartották a 17 éves Áháron Gávriel temetését, akinek személyazonosságát csak hétfőn délután állapí-tották meg. Délelőtt 2 órakor pedig a 32 éves Bracha Ko-hent temették, aki a telavi-vi szülőkórház apólonője volt.

Sport

A futballbotrány a fegyelmi előtt

A Jubileumi-kupa labdarugó mérkőzések legutóbbi fordulóját az elmúlt szombaton a már ismert botrány ellenében, amikor a Hápoél Tel-Aviv 8 perccel a szabályos játékidő lejártá előtt levonult a pályáról és otthagyta ellenfelét, a Makkábi Petách-Tikvát, valamint Werner játékevezetőt. A labdarugó szövetség intézőbizottsága ebben az omni-buzus ügyben lefolytatta a vizsgálatot, ítéletet azonban nem hozott, hanem áttette az iratokat a fegyelmi bi-zottsághoz véleményezés cél-jából. Majd csak ennek bir-tokában fogja meghozni íté-létét.

A Makkábi Haifa-Hápoél Jeruzsálem Jubileumi-kupa középdöntő mérkőzést az in-tézőbizottság a jaffai Hápoél pályára tűzte ki.

Városi válogatottak kosárlabda-tornája

A Hápoél annak a négy városnak a válogatott kosárlabda csapatát állította szembe egymással körmérkő-zés keretében, amelyekben ez a sportág a legfejlettebb: Tel-Aviv, Haifa, Jeruzsálem és Cholon küzdenek a Há-poél kitűzött tiszteletjéért. A legutóbbi fordulóban a Hápoél Tel-Aviv vereséget szenvedett Jeruzsálem válo-gatottjától, Haifa legyőzte Cholon-t. A telavivi csapat veresége a forduló meglepe-tésének számít.

Eredmények: Hápoél Je-ruzsálem — Hápoél Tel-Aviv 47:42. A rendes játékidőben 40:40 volt az eredmény. A meghosszabbításban a fővá-rosi csapat bizonyult erede-ményesebbnek. Hápoél Hai-fa — Hápoél Cholon 61:39. Az első féldőben még jól bírta az iramat a choloni együttes és sikeresen egyenlített ki a haifai bedobók pontjait, de szünet után Haifa tetszék szerint juttatta a labdát el-lenfele kosarába.

A mérkőzés utolsó — dön-tő — fordulóját a hét végén rendezik a Hápoél Tel-Aviv pályáján.

Avidán és Davidman itthon

Az izraeli Davis-kupa te-niszjátékosok, Arje Avidám és Elázár Davidman, haza-
tértek hosszúra nyúlt ame-rikai turnéjukról. Az Argenti-na ellen lejátszott Davis-kupa mérkőzés után még Délamerikában vettek részt néhány versenyen, majd az Egyesült Államokban töltöt-tek néhány hónapot. Avidán tréner-tanfolyamon igye-kezett a modern tenisz ok-tatásának titkait elsajátíta-ni, Davidman a verseny ru-tinját és stílusát javíttatta az amerikai éljártékosok tár-saságában. — Kétségtelen, hogy ezen tapasztalataik-kal hozzá fognak járulni az izraeli tenisz-sport fellendí-téséhez, amennyiben lehető-vé teszik nekik, hogy ebben az irányban az annyira szük-séges működéskörüket kifej-tessék. Emberanyag — a legjobb minőségű — a ren-delkezésükre áll!

Élelmentő feledékenység

Finka Pergeli givátáji asszony ágyban fekvő be-teg, mert szívrohamot ka-pott, de mégis a város leg-boldogabb lakosa. Pergeli-né vasárnap este felszállt a 63-as autóbusszra és je-gyvet akart váltani, de ak-kor észrevette, hogy a kö-zeli kioszkban felejtette a pénztárcáját, amikor cu-korkát vásárolt kisfia szá-mára. Mire megkapta a pénztárcát és visszarohant az autóbusszhoz, nagy bosz-szuságára a kalauz orra előtt zárta be az ajtót. A következő autóbusszal in-dult tehát és az Ajálon-hidhoz érkezve, a mélyse-gben látta meg annak az autóbussznak a roncsait, a-melyről lemaradt. A bor-zalmas látvány és csodálta-s megmenekülése felletti felindulásában szívroha-mot kapott, amelyből most lábadozik.

EGYPTOMHOZ FORDULT AZ INTERPOL A HAMIS BANKJEGYEK ÜGYÉBEN

Megirtuk rövid idővel ez-előtt, hogy Európa külön-böző országaiban hamisított izraeli bankjegyek kerültek forgalomba, amelyeket Izrá-elbe utazó turisták vásárol-tak meg. Az izraeli és kül-földi hatóságok arra a kö-vetkeztetésre jutottak, hogy a bankjegyeket valószínűleg Egyiptomban hamisítják és onnan terjesztik. A nyom-zásba bekapcsolódott az In-terpol is, amely néhány nap-pal ezelőtt felkérésrel for-dult az egyiptomi rendőrség-hez, hogy nyújtson segéd-kezet a nyomozáshoz. Az Interpol eddig nem kapott választ Egyiptom részéről. A nemzetközi rendőrség szorosban együttműködik az

izraeli hatóságokkal ebben az ügyben. Noha eddig még nem derítették ki a hamis-ítások pontos eredetét, va-lószínűnek tartják, hogy nem magánszemély, vagy alkalmi hamisító banda műve.

A Bank Jiszraél körében megjegyezték, hogy a hamisított bankjegyek száma aránylag csekély és nem befolyásolta az izraeli font helyzetét az európai tőzsdé-ken. A hamisítások gyors felfedezése megakadályozta a tömeges terjesztést, mi-után az európai bankok és pénzváltó intézetek meg-tették a szükséges óvinté-zkedéseket.

IZRÁELBEN FOGJÁK ÖSSZEÁLLITANI AZ IMPORTÁLT TEHERAUTÓKAT

A közlekedésügyi minisz-terium legutóbb hozott ha-tározata értelmében csakis szétszedett állapotban, gu-miabroncsok és ülőhelyek nélkül engedik meg teherau-tókat behozatalát az ország-ba.

A számítások ugyanis bebizonyították, hogy a te-hergépkocsiknak az ország-ban való összeállítása 25 százalékos valutamegtakarítással jár, azonkívül évente 60 ezer munkanapot jelent az ország munkásai számá-ra.

A valuta megtakarítás, va-lamint a munkalehetőség biztosítása a helyi üzemek

számára, olyan indokok, a-melyek igazolják a rendel-kezést, noha ez némiképp megdrágítja a teherautók árát. Az összeállítási mun-kálatokat azokban az üze-mekben végzik, ahol az au-tóbusszokat is összeállítják.

Miután az augsburgi M.A.M. motorművek visszavonták javaslatukat Diesel-motor üzem létesítésére Iz-ráelben és miután a közle-kedésügyi minisztérium nem régen visszautasította egy másik német üzem javasa-tát, nincs kilátás arra, hogy a közeljövőben Diesel-mo-tor üzemet létesítsenek Iz-ráelben.

WOLFSON ELAJÁNDÉKOZZA A „PAZ VEGYIMŰVEK” NYERESÉGÉT

A „Shell Közelkeleti Ve-gyiművek” berendezése no-
vember elsejétől kezdve az új vállalat tulajdonába megy át, amelynek neve „Paz Vegyiművek Rt.” — Jicchák Wolfson, ismert angol zsi-dó pénzügyes, az új vállalat elnöke tegnap közölte, hogy a vállalat nyereségét közérdekű intézmények javá-ra fordítja. — Nekem nincs szükségem az izraeli vállalat nyereségére — je-lentette ki Wolfson, de ki-

hangsúlyozta, hogy a vállalat teljesen kereskedelmi alapon fog működni, hogy minél nagyobb nyereségre tegyen szert. A jövedelem-ből támogatni fognak kü-lönböző orvosi és tudomá-nyos intézeteket. A Paz Vegyiművek ezenkívül külön-böző más ipari üzemeket is fog létesíteni az országban. Így a közeljövőben megkez-dí működését egy villany-gramofongyár.

HIREK

— Kanada nagykövete át-adta megbízólevelét. — E. Margaret Meagher kanadai nagykövet tegnap délelőtt átnyújtotta megbízólevelét Jicchák Ben Cvi államelnöknek. Az ünnepségen meg-jelent Golda Meír külügymi-niszter, aki a kormányt kép-viselte, valamint az államelnöki kabinetiroda és a kül-ügyminisztérium magasrangú tisztviselői. Az ünnepség végén a nagykövet elvonult a kivonult katonalányok díszszázada előtt. Ugyan-csak nagyszámu katonalány vett részt a zenekarban, amely a két nemzet himnu-szát játszotta.

RENDELJE MEG AZ
TIKFIET -et
Rechovoton
A MAGYAR KÖLCSÖN-
KÖNYVTÁRBAN
ACHAD HAAM 4.
Házhoz kézbesítjük

— Ma este 8.30 órakor a tel-avivi H. O. H. Social Centerben színes műsorral egybekapcsolt fogadó est Grosz Eliezer tanár tisztele-tére, a héber-magyar szótár megjelenése alkalmából. A szótár jelentőségét Schön Dezső, az Új Kelet felelős szerkesztője méltatta.

— Mose Sárét Amerikába utazott. Mose Sárét volt mi-niszterelnök tegnap a fej-lesztési kölcsön küldetésé-ben egy hónapra az Egye-sült Államokba és Kanadá-ba utazott. Elutazása előtt elmondotta, hogy a nagyobb amerikai városokon kívül ellátogat a kanadai Winni-pege is. Sárét részvesz a Keren Kajjemet november 8-án New Yorkban megtar-tandó konferenciáján, ahol ismertetni fogja az új egyez-ményt a Keren Kajjemet és a kormány között és beszám-ol a Keren Kajjemet hely-zetéről.

— Meghalt Lóránt László író felesége. Hosszú szene-
vés után tegnap a Beilinson kórházban meghalt Lóránt Sára. Ez a törékeny nemes-lelkű asszony évtizedeken át volt odaadó hitvese, segítőtársa Lóránt Lászlónak, az ismert írónak, aki mintegy másfél évvel ezelőtt alijáz-tott Izráelbe. Hosszú hetek óta aggodalommal tekintet-tek a barátok, ismerősök Lóránt Sára kórházi ágya felé, aki évek óta beteges-kedett. Az orvosok mindent elkövettek, hogy megmen-tés az életnek, de minden erőfeszítés hiábavalónak bi-zonyult.

— Az Izraeli Opera ma (okt. 29.) esti műsora, 8.30 órai kezdettel: A denevér.

— Halálos gázolás Tel-Bá-ruehban. Haláloskimeneteli közlekedési baleset történt tegnap délután a tel-báruchi Hásipun utcában. Egy teher-autó, amelyet Smuel Kalmi tel-báruchi soffit vezetett, elgázolta Ámosz Lévi 7 éves kislányt, aki át akart halad-ni az úttesten. A gyermek súlyosan megsebesült és kór-házba szállítás közben meghalt. A gázoló soffit előál-lították.

— Fodrász gyorskurzusok kezdők és haladók részére, újra kezdődnek. Salon Margarett, Tel-Aviv, Allenby 84., II. em. Beiratkozás 9-2-ig. — Ingyen takarékbélyeget ad a postabank. Október hó 31-én tartják az egész vilá-gon a nemzetközi takaré-kossági napot. Ebből az alkalomból a postatakarék-pénztár az első takarékbé-lyeggel ellátott takarékkossá-gi lapokat oszt ki díjmentesen a második elemi osztá-lyos tanulók között, az or-szág minden részében. Az elmúlt évben az akció nyo-mában számos kis diák nyi-tott számlát a postatakarék-pénztárban.

— A felsőbíróság elutasí-totta a „diplomata-csempé-szek” fellebbezését. A jeru-zsálemi felsőbíróság tegnap elutasította három telavivi kereskedő, Ábrahám Milli-kán, Jehuda Kaiser és Sieg-mund Sapira fellebbezését, akiket a telavivi törvény-szék elítélt, mert egy kül-földi diplomata segítségével résztvettek egy csempészési ügyben. A diplomata annak-idején a védekezést kiharász-álta, 8 börtönd különözö-nálva hozott külföldről Izrá-elbe, amelyet a kereskedők útján áruba bocsátott. A telavivi törvényszék annak-idején Milli-kánt két évi, Kai-sert pedig egyévi fogházra ítélte. Sapirára egyévi fog-házat és 20 ezer font pénz-bírságot szabtak ki. Sapirát most háromheti időre sza-badlábra helyezték, hogy illetékes bizottság döntson arról, elengedik-e bünteté-sének hátralévő egyharmad-át, miután az első kéthar-madot már letöltötte.

— Légtálmány gyakorlat Afulán. Holnap, október 30-án csütörtökön, légtálmány gyakorlatot tartanak Afulán. A gyakorlatokban résztvesz-nak a Mágén Dávid Adom, a tűzoltók és a rendőrség alakulatai. A lakosságot felkéri, hogy engedelmess-
kedjék a légtálmány ellen-őrök utasításainak. A gya-korlatok kezdetét és végét három perces egyenlő hang-magasságu sziréna jelzi. Valóságos riadó esetén a szirének változó hangmagasá-gu háromperces jelzést hallatnak.

Holnap

október 30-án, csütörtök este 8 órakor

Bát-Jámban

a LIDÓ KÁVÉHÁZBAN,
Sdérót Acmaut 8.

Sauber M. Sándor

tart előadást.
Belépés díjtalan.
Vendégeket
szívesen látunk.

a CHUG KADIMA

országos vezetősége

— Négykilométeres csöve-zeteket épít az Amisragas. Az Amisragas vállalat a kö-zeli napokban megkezdí a gázcsövezeték építését, a-mely a Kison kikötőben épí-tett gyűjtőközponttól az or-szág különböző részeire szállítja a háztartási gázt. 4400 méter hosszú vezeték-hez szükséges 17 centiméter átmérőjű hosszúságu acél-csövek már megérkeztek az országba. A vezeték lehető-vé teszi, hogy a gáz eljusson a vállalat Zevulun-völgyben lévő palackoltó üzemébe. — Ugyancsak lehetővé teszi a 200 ezer fontos költséggel épülő vezeték, hogy tartály hajókon hozhassák a gázt. Az első ilyen 400 tonnás te-herhajót már meg is vásá-rolt a kormány, a CIM és az Amisragas által közösen létesített „Galgaz” vállalat.

Az 1953 után érkeztek NAGY-GYŰLÉSÉ kártérítései ügyében.

A Kadima MA, okt. 29-én, szerda este 7.30-kor, a tel-avivi Klácionista Párt klubhelyiségében, King George 32. sz. a. a német kártérítési kérdéssről

NAGY-GYŰLÉS

rendez, melyen felszólal-nak: dr. Szegal Cvi ügyvéd, a Claims Conference londoni ülés alkalmával, az 1953 után érkezett náci-áldozatok kártérítési ügyé-ben folytatott tárgyalásai-ról. Dr. Balkányi Zoltán ügyvéd, a jelenlegi német kártérítési helyzet megvilá-gosítása politikai, gazda-sági és jogi szempontból. Weinberger Emanuel az 1953 után érkezett náci-áldozatok kártérítési jogai-nak kiharcolási módozati-ról.

* Rejtvénymegfejtőink kö-zött Hatvány Lilly „Asszo-nyok egymás között” című válogatott írásait tartal-mozó könyvét soroljuk ki. A népszerű író nő szórakoztató satirikus jellegű írásokból összeállított kötetet kedves olvasmányul szolgál a köny-vű műfaj kedvelői részére. Az ötven kis elbeszélésben igen találóan mutat rá asz-szonytársai karakterisztikus vonásaira.

* „Hadash” 16 éve a leg-jobb. Iratkozzon be! „Hadash” kölcsönkönyvtár, Hajarkon ötvenkilenc.

APRÓHIRDETÉSEK

VILLANY-, NEFTBOJLEREK, vízvezetékcserekek, garanciaval. Gyenes, Tel-Aviv, Schenkin 61. Telefon: 67080.

NAPOLYI TÖRMELEK a pozsonyi Weinrebéni kapható. Tel-Aviv, King George 17.

Háztartásba keressünk ivóvízű be-szűrés asszonyt, bentlakással. Gyer-mekek vannak. Cim: Farber, Bné Brák, Akiba-u. 45. Tel. 72633.

Felkértem azon háttársakat, akik Jászberényben, majd Misesepustán voltak munkaszolgálatban a „be-teg század”-ban 1944 június és szeptember között, közülük velem címűket kölcsönös igazolás céljából. — Katz Izráel (László), Bét Káná, Doár Na Negev.

Bevezetett fogorvosi rendelő, el-kötözés miatt, jutányosan átadó. Cfrát, POR. 51.

AMCOR legújabb firsíde kályhák kaphatók Erdősnel, Jeruzsálem, rechov Mamilla.

KERESUNK: kristálypohárszervízt, régi „BIERKUR”-ot, méissení „ZWIEBELMEISTER” edényeket, vitrint, antik ékszert, gobelinkepe-
ket, Brünn és Beroha, Jeruzsálem, Princess Mary.

KOMBINÁLT SZOBHA ELADÓ. Tel-Aviv, Alexander, Jánai-u. 16., ajtó: 11.

Eladó egészségi okokból, bevezet-tel SZODAVICUZEM, Moskovitz, Herzlia B.

PEKESGRÉSZ Natánján, komol' egzisztencia, csakis szakembernek átadó. „Pék” jellegre. Új kelet. Natánja, Ráv Kuk 12.

FEATHER MAYER PLAST

az IDÁLIS TAKARÓ varrja a „Necer” gyár

- Könnyebb, mint a pelyes és jobban szigetel
- Soha nem veszti el eredeti lég-tömítettségét
- Higiénikus és távoltartja a férgeket

Kapható az „ORTEX” üzleteiben és ágynemű-kereskedésekben.

Az események margójára Fél évszázad közéleti munkában

VALASZTÁSI LÁZ

Az Egyesült Államok polgárai a jövő héten választják újra az alsóház képviselőit, a szenátorok egyharmadát, a kormányzó és különböző köztisztviselők nagyrészt, majd bizonyára megkönnyebbültén lélegzenek fel, hogy vége van a nagyon is hangos választási kampánynak.

Maga Eisenhower elnök is bekapcsolódott a választási kampányba, ami a republikánus pártvezetőség ijedt megállapítása szerint inkább csökkentette, mint emelte a párt jelöltjeinek esélyeit. Az elnök népszerűsége újabb mélypontra zuhant és ehhez még hozzájárult a közötte és Nixon alelnök közötti megállapításra vonatkozó politikai kérdéseket hangsúlyozta választási kampányában, igen helyesen állapítva meg, hogy a polgárság elégedetlen a Fehér Ház magatartásával a távolkeleti kérdésben. Eisenhower erre kerek-kijelentette, hogy a külpolitikát nem szabad bevonni a pártviszályba és a választási propagandába — szembe helyezkedve a republikánus vezetőség véleményével.

A választások várható eredményéről eltérnek a vélemények. A republikánus párt körüli azt remélik, hogy a párt csak kis vereséget fog szenvedni, mások kudarcot jövendölnek, amit nagyrészt annak tudnak be, hogy „a Fehér Ház nem tudott irányító szerepet játszani a nemzetközi kérdésekben”. A Newsweek hetilap ötven szakértő újságíró véleményére támaszkodva azt jósolja, hogy a demokraták 58 mandátummal vonulnak be a szenátusba az eddigi 49 helyett, míg a republikánusoknak 47 helyett csak 40 szenátoruk lesz. (Két mandátum nincs betöltve.) Az alsóházban a lap szerint 235-ről 260-ra fog emelkedni a demokraták száma, míg a republikánusoké 200-ról 170-re csökken.

Eisenhower elnök tehát elnökségének hátralévő két éve alatt hatalmas demokratikus többségű kongresszussal fog szembenállni és megfigyelők úgy hiszik, hogy — úgy mint a kongresszus előző ülése alatt — a jövőben Lyndon Johnson szenátor, a szenátusi többség vezetője, nagyobb szerepet fog játszani.

Közelkeleti vicc

Egy Bagdadból Nyugatra visszatért újságíró mesélte, hogy a kritikus napokban, amikor egy minisztérium épülete lángokban állott és a lázadók már elvonultak, a lakosság hozzáállott az ol-táshoz. Különösen előjárt a buzgalomban egy véletlenül a helyszínen teremt szovjetember, aki szorgalmasan hozta a tele vedreket és a tűzbe locsolta. Egy agitátor lelkesen mutogatott rá:

— Ime, így segítenek nekünk szovjet testvéreink! Az együgyű bagdadiak ünnepeket kezdtek az önkéntes tüzoltó, mire az vigyorogva így hárította el a megdöbbentést, miközben az éppen kezében lévő tele vedert tartalmára mutogatott:

— Nyet voda! Neft! ...

***

Apró bölcsességek:
Szülők sokszor úgy beszélnek a fiatal nemzedékről, mintha semmi közük nem lenne hozzá.

Vannak napok, amikor nehezen lehet gyerekekkel értelmesen beszélni: hétfőtől a hét végéig, a vasárnapot is beleszámítva.

A fogyókúra leghatásosabb propagandája a diétán élő nők féria.

Irta: Arad Gideon

ni az ügyek irányításában, mint az elnök.

ABA EVEN ELNÖKSÉGE

Közéletünk egyik legnagyobb megtiszteltetése, a Weizmann-intézet elnöksége jutott osztályrészül ABA Even nagykövetségnek, aki ebben az elnöki báronyszékben az elhunyt Weizmann elnök utóda lett és minden jel szerint rövidesen más báronyszékbe is bele fog illeszkedni. ABA Even a napokban egy hónapra hazatér, hogy néhány politikai beszédet tartson és „felvegye az érintkezést” az izraeli közönséggel, amelynek a jövő évben valószínűleg alkalma lesz, hogy egy ABA Even nevet tartalmazó választólístát készítsen, erre az esetre a nagyhatalmak valamilyen formájú határgaranciára is hajlandók.

Egyiptom és Izrael határának érzékeny részét, a gázai övezetet, az UNO katonasága őrzi, amely az éjjeli óból tiráni szorosánál is jelen van. Északra, Libanonban egyre növekedik az UNO-megfigyelők és Rásid Káramé miniszterelnök gyengébb célzásai ellenére sem készül az ország elhagyására. Szíriában egyelőre még csak az UNO megbízottja képezi Hammarskjöld előőrsét, míg Ammanban már teljes UNO-kirendeltség készíti elő a talajt a főtítkárnak, „nemzetközi tüzoltóságának” bevonulására. A főtítkárnak rendkívül kitaró, céltudatos és nagyhatalmú ember, aki lépésről-lépésre valósítja meg terveit.

ARAB LOGIKA

Nem csoda, hogy a nyugati nagyhatalmak úgynevezett közelkeleti szakértői nehezen értik az arabokat. Simon Peresz államtitkár, akinek elég sok baja van velük, legutóbbi előadásában szintén azt panaszolta, hogy nehezebb eligazodni az arab értelmiségi körök felfogásában, amelyben furcsán keverednek a tények és a fantázia szüleményei. Peresz elmondta, hogy nemrégiben találkozott egy libanoni újságíróval, aki külföldi újságíróval. Ez beszámolt neki Kemál Dzsumbalat, a libanoni druzok vezetőjével folytatott beszélgetéséről. Dzsumbalat hívei a lázadás alatt fegyveresen támadták a kormányt és politikai ellenfeleiket is. Most, hogy a lázadás véget ért, Dzsumbalatnak kifogyott a pénze, ezért elhatározta, hogy katonái számára zsoldot fog kérni arra az időre, amikor mindenki ellen harcoltak, aki éppen napirenden szerepelt. Ement tehát Beirutba, hogy pénzt kérjen a kormánytól a lázadók zsoldjára — és az újságíró értesülése szerint ezt valószínűleg meg is fogja kapni.

Vannak emberek, akik úgy érkeznek el nyolcadik évtizedük határkövéhez, hogy ez a forduló mitsem mond a közösségnek, amelyben élnek, szerető család, gyermekek, esetleg unokák tartják csupán számon a napot, esetleg még barátok szűk köre.

Nem így azoknál, akik életüket, eszüket, erejüket, szívüket s idejüket a köznevelésnek szentelik, akik a köznevelésért küzdenek, akik a köznevelésért harcolnak, akik a köznevelésért szenvednek, akik a köznevelésért dolgoznak, akik a köznevelésért élnek, akik a köznevelésért halnak. Ezek azok, akik a köznevelésért élnek, akik a köznevelésért halnak. Ezek azok, akik a köznevelésért élnek, akik a köznevelésért halnak.

Rados Mose azok közé tartozik, akik már akkor kezdték el a segítés munkáját, amikor arra — viszonylagosan — nem volt még olyan nagy szükség, mint a későbbi évtizedek folyamán. És ekkor, az osztrák-magyar monarchia „boldog békeidő” légkörében, amikor a jajszó még alig-alig halatszott, különös érzékre volt szükség ahhoz, hogy valaki ezt a halk szót is meghallja. A segítségért kiáltó hang azonban mindjárt az erősödött s ezzel növekedett az ő áldozatvállalása is.

Pest-megyében, 1888 október 18-án született, középiskolát a budapesti Bét Hármadrás Lőránban (Rab-biszeminárium) végezte. A Pázmány Péter Egyetem jogi fakultásának padjából az első világháború hadba szólította őt is. A háború befejezése után újságírói pályára lép. Előbb budapesti lapok munkatársa, majd Kolozsvárott, Erdély fővárosában főszerkesztője, később kiadója a külföldön is nagyra értékelt „Rumaenischer Lloyd” közgazdasági újságának, míg romániai vonatkozásban a kitűnően szerkesztett és a közgazdasági életben döntősúlyú „Konsum” című kétnyelvű (román és magyar) hetilap szerkesztőjeként válik ismertté.

A második világháború, a magyarországi zsidóüldözések és a deportálások súlyos megpróbáltatásai után lép 1948 májusában, fél évvel 60. életévének betöltése — és egy nappal a zsidó állam kikiáltása előtt — Erec Jiszráél földjére. Ifjúkori álmait beteljesedésének boldogságát azonban rettenetes tragédia hirtelen szaggatja meg. Egyetlen fia, aki 12 év óta

Rados Mose 70 éves

élet az országban, a felszabadító háborúban, Jeruzsálem óvárosában hősi halált halt, mielőtt viszontláthatták volna egymást a szülők és most már egyetlen gyermekük. A súlyos csapásról a Rados-házaspár a partraszálláskor értesül.

Az 1900-as évek elején, a cionizmus magvetéseként, megalakul Budapesten az „Ivria”. Az alapítók között — Giszkalai János és Komoly Ottó mellett — ott találjuk Rados (Rozenweig) Mose nevét is. Később Kolozsvárott, mint az úgynevezett nagy hűközség alelnöke, részt vesz az első erdélyi zsidó középiskola, a „Tarbut” és a zsidó kórház létrehozásában. Vezetőségi tagja a Zsidó Pártnak és az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetségnek, a Keren Kájjetmetnek, Keren Hajjeszotnak és a Jointnak. Egyik kezdeményezője az „Uj Kelet” napilappá való átalakításának, egy ideig annak igazgatója. A második világ háború után megválasztják a Nagyváradon létesített Volt Deportáltak Bankja vezetőjéül.

Cionista és általános közéleti tevékenységen túl a Bné Brit szolgálatában a zsidó testvéri szeretet, segítő készség, humanista és kulturális célok érdekében fáradságot és áldozatot nem ismerő munkásságot fejt ki.

Közéleti munkásságát Izraelben is fáradságtalanul folytatja. A súlyos csapás dacára, hatvan éves fovel, lankadatlan energiával veszi ki részét a segítés és szervezés minden fázisából. Részt vesz a „Hillel” páholy megalakításában Haifán, majd

a magyar nyelvterületről származókból új páholyt alapít azzal a célkitűzéssel, hogy ez a szerv a magyar jsiuv országépítő munkáját segítse. Ez a ma is élénk és jelentős tevékenységet kifejtő „Kibuc Gálujot”, melynek első három évében elnöke, majd munkássága elismerésül örökös tiszteletbeli elnökké választják. Az északi kerület (moécá ezorit) vezetője egyben és oroszlanrésze van a „Bét Avot” létrehozásában.

A Hitachdut Oléj Hungária haifai sznifjében és az országos elnökségben éveken át vezet munkakörtől be. A Szochnut klita-osztályán a nagy alijja idején, sokszor olénak készséges segítőtje.

A közéleti terén eredményes dolgozni — nem könnyű. Ideig-óráig ágálni a fórumon nem nehéz. Az önzők, a törtétek, a mindig csak a rivaldafényt keresők, a tényleges eredményt felmutatni nem tudók, a hűtlenül sáfarkodók azonban előbb-utóbb elhullanak, mint a rostán a konkoly. Nem így, azonban azok, akik munkásságuk színterét a nap-napi aprólékos munkában látják, akik az általuk vezetett és vezetéseik mellett segített tömegben is mindig meglátják az embert, az egyént, — a testvér.

Az ilyen fajsúlyú közéleti vezetők közül való Rados Mose is, akit hetven éves születésnapján nem csak a haifai, magyar nyelvterületről származó társadalom köszönt tiszta szívvel, de szerető és megbecsülés övezet személyét az egész magyar jsiuv, sőt azok részéről is, akik más törzsekből származnak ugyan, de volt alkalmuk őt megismerni.

Dr. Arje Kaddar

Nagy emberek mosolya

Ernest Hemingway, az amerikai Nobel-díjas író mesélte, hogy karrierjét újságíróként kezdte.

— Az első hónapban — mesélte Hemingway — négy cikket sikerült elhelyeznem. — Hát kezdetnek ez elég szép volt — szólalt meg az egyik jelenlévő. — És milyen cikkek voltak?

— Egy télikabát, két ruha és egy átmeneti kabát.

Pablo Picassot egyszer egy öreg nagynénje látogatta meg, aki nem becsülte sokra unokaöccse művészetét.

Az idős hölgy rosszállóan nézegette Picassó alkotásait és oda-odamondogott unokaöccsének, aki mély hallgatással fogadta a rossz kritikát. A nagynéni egy képnél ismét megállt és felkiáltott:

— Micsoda, ez a szörnyűség lenne a modern művészet?

— Nem, — válaszolta a

művész —, ami előtt most a néni áll, az csak egy tükör.

John Foster Dulles-t, az Egyesült Államok külügyének intézójét megkérdezték egy sajtókonferencián, vajon Amerika bejelenti területiális igényeit a Holdra, ha azt elsőnek éri el a holdrakéta?

— Nemis tudom, mit válaszoljak — mondta Dulles tétovázva, — ugyanis jogi tanulmányaimat még jóval a szputnyik-korszak beköszöntése előtt fejeztem be.

Remusa hercegnőt, akinek a Napoleon udvaráról szóló nagyon érdekes emlékiratokat köszönhetjük, megkérdezte egyszer egy fiatalember, mit kell tennie, hogy egy nő szeresse őt.

— Kezdje meg az, — tanácsolta neki —, hogy maga szeresse meg a hölgyet.

...igen, próbálkoztam...
az Ascot izletesebb
jobb!

A tökéletesen arányosított Ascot füstszűrő szűr, és egyben átengedi az aromát.
Ezért egyre többen térnek át az Ascotra.

Cukorkák készítése — házilag

Írta: LÖBL MARGIT

Nagyon olcsó, kitűnő és könnyen készíthető a „szaloncukorka”. Különböző ízekkel, különféle színesítővel s sokféle színes selyempapírba csomagolva, kedvence a gyermekeknek. Készítése a következő:

Szaloncukorka: Egy serpenyőbe fél kg cukrot és 10 evőkanál vizet adunk, lángra helyezzük és folytonos kavarással, — a felforrástól számítva — 7-8 percig főzzük. Már előre elkészítettünk egy tiszta márványlapot, vagy egy lapos, nagy porcelán tartót, 1-2 mélyfányért, egy gömbölyű aljú poharat, 1-2 asztali kést és az ízesítő és színesítő anyagokat; citromlé és reszelt héját, vagy narancslevet, vagy kávé, kakaó, vagy gyümölcslekvárt, stb. Mikor már 6-7 percig főtt a cukorszörp, csináljuk meg vele a következő próbát: tegyünk a tányérba egy kanálnyit a főző szirupból és a pohár aljával dörzsöljük. Ha fehéredni és sűrűsödni fog a dörzsöléstől, akkor azonnal vegyük le a lángtól és kanálnal kénytelen a tányérba, közben a pohárral folyton dörzsöljük. Amikor már sűrűsödni kezd, kavargatjuk közé a kívánt ízesítőt és színesítőt. Ekkor gyorsan tegyük át a márványlapra, vagy porcelán tábla és ott is gyorsan dörzsöljük tovább, míg olyan sűrű tömeggé válik, hogy alakítható és vágható masszává lesz. Ekkor egyenesen ellapítjuk, vagy elnyújtjuk és ha kihűlt, vágjuk fel egyenlő kis kockákra, majd csomagoljuk be előbb vaspapírba, utána színes selyempapírba.

Csokoládés szaloncukorka. A fentebb leírt módon készítjük a cukorszörpöt, főzés közben hozzáadunk 6-8 dkg csokoládét is és mikor a próba után levettük a lángtól, keverjük hozzá 4-5 dkg friss vajjal, ezzel együtt dörzsöljük ki, formáljuk meg és felvágás után csomagoljuk be.

Kávé szaloncukorka. — Ez is úgy készül, mint a fent leírt szaloncukorka, csak viz helyett 10 kanál középerősségű feketekávé adunk. Próba után, ha levettük a lángtól, ehhez is 3-4 dkg friss vajjal keverünk. A további eljárás az, ami az előbbieknél.

Citromos szaloncukorka. Ez is úgy készül, mint az előbbiek és csak ha már a tányérba kanalaztuk a cukorszörpöt, adjuk hozzá lassanként a kevés citromlevet és finomra reszelt héját, vagy narancslevet és héját. Igen jó hozzá 1-2 csepp rózsaszalaj, de helyette adhatunk 3-4 dkg friss vajjal is. A további eljárás az, ami az előbbieknél.

Praliné. Elkészítjük a szaloncukor masszát, úgy hogy 1-2 kanál vizet, vagy kávét többet adunk hozzá, hogy kicsit puhább legyen a massa, azután kézzel tetszőszerinti alakokra formáljuk, csokoládémázba mártogatjuk és tálra rakva megszárazítjuk. A csokoládémáz a következő módon készítjük: Kakaót, vagy reszelt csokoládét forró, sűrű cukorszörpvel keverünk el, hogy mártogatni tudjuk bele a megformált cukorkákat.

Égetett cukorka. Két pohár cukrot egy serpenyőben láng fölött fakanállal kavargatva pirítsunk meg, előbb

Kérdés — Felelet
Kérdés: Serkentőleg hat-e a pártfogókra az a sok Lemin-kép a falakon?
Felelet: Bugyoláné lelkenedezve öleli meg a férjét:
 — Te drága! Hát annyira szeretsz, hogy az arcképeimet a pipádra emailiroztatad?
 — Dehogyan — hűti le az asszonyt — csak az orvos eltiltotta a dohányzástól...
 (Borsszem Jankó)

Kérdés — Felelet
Kérdés: Serkentőleg hat-e a pártfogókra az a sok Lemin-kép a falakon?
Felelet: Bugyoláné lelkenedezve öleli meg a férjét:
 — Te drága! Hát annyira szeretsz, hogy az arcképeimet a pipádra emailiroztatad?
 — Dehogyan — hűti le az asszonyt — csak az orvos eltiltotta a dohányzástól...
 (Borsszem Jankó)

csak halványpirosra, ekkor adjunk hozzá egy késhegynyi szódabikarbónát és tovább kavargatva pirítsunk meg szép aranybarnára. Ekkor gyorsan öntsük ki a márványlapra és nagy kés fokával kockázzuk meg és ha kihűlt, tördeljük el a kés bevágása nyomán. Mindjárt rakjuk légmentesen zárható üvegebe, vagy pléhdobozba.

Nougat. Tizenkét dkg friss vaj közé 10 dkg olvasztott csokoládét és 5 dkg darált mogyorót vagy mandulát keverünk. Ha már hidegre kevertük és sűrű lett, két ostyalyap közé kenjük. Hideg helyen pár óra hosszat állni hagyjuk, azután ujnyai széles szelvényekre vágjuk fel.

Marcipán bonbonok. Negyed kg hámozott mandulát nagyon finomra darálunk, majd átszítjuk. Negyed kg vaníliás cukrot vegyítünk hozzá, azután egy, vagy egy és fél tojásfehérjével keményre gyúrjuk. Golyóknak, vagy kockáknak megformáljuk és olvasztott csokoládéba mártjuk, vagy csokoládémázban, vagy reszelt csokoládéban meghempergetjük, táblán megszárazítjuk, majd kis minyon-papírokba rakjuk.

Ördög pilulái. Tizenöt dkg cukrot, 15 dkg hámozott, darált mandulát, 7-8 dkg apróra vágott, cukrozott narancshéjat, egy szelet reszelt csokoládét, pár szem törött szegfűszeg, kevés reszelt citromhéjat és egy tojásfehérjét összekeverünk, tiszta, száraz serpenyőbe téve a lán-

gon összeolvasztjuk, azután cukorral meghintett deszkára öntve, apró golyókat formálunk belőle és csokoládédarabban, vagy reszelt csokoládéban megforgatjuk. Ha kissé megszáradtak, minyonpapírba rakjuk. Sokáig eltartható.

Mézes cukorka. Egy evőkanálnyi mézet 3 evőkanál porcukorral, egy citrom levével és reszelt héjával, 2-3 finomra tört szegfűszeggel és késhegynyi törött fahéjjal lángra tesszük és felfőzzük. Ha forr, közékeverünk annyi darált mogyorót, vagy mandulát, hogy egészen kemény massa legyen. 5-6 percig folytonos kavarással mellett még főzzük, majd a lángtól levéve hűlni hagyjuk. Ha már langyosra hűlt, egyforma golyókat formálunk belőle, porcukorral vegyített, reszelt csokoládéban meghempergetjük, azután szárazni hagyjuk, végül minyonpapírba rakjuk.

Habkoszorúk. Két tojásfehérjét 15 dkg szitált porcukorral jó habosra keverünk ekkor vizgöz fölé habverővel folyton verve, sűrűre főzzük. Kikent és liszettel beszórt tepsibe tojáscsokból kis koszorúkat nyomunk ki és kis láng mellett szinte csak megszárazítjuk.

Ebből a masszából készíthetünk habcsókat is. Készíthetjük úgy is, hogy darabosra vágott diót is keverünk a masszába és kiskanállal rakjuk a kikent, liszettel beszórt tepsibe. Készíthetjük továbbá úgy is, hogy főzés közben valamilyen ízesítőt, színesítőt is keverünk bele, amint azt a szaloncukorkánál is leírtük.

A telavivi mozik heti műsorából:

PAL JOEY — Allenby-mozi
 Ötletes, szellemes vigjáték, sok látványossággal és kitűnő muzikával, táncokkal. Egyike a legszórakoztatóbb filmeknek. A szereposztás pedig kivételes. Frank Sinatra, Rita Hayworth és Kim Novák játszószék a vezetés szerepeket.

UNE VIE (Egy asszony élete) Armon Dávid-mozi
 Maupassant egyik legsajátosabb művének jólsikerült filmváltozata. Megkapó lélektani dráma bontakozik ki a néző előtt, hamisítatlan emberi érzések tolmácsolása és igazi összeütközések elcsillantása. A főszerepet Maria Schell, az a nagytehetségű színésznő elmélyült alakításával kelti életre.

RAINTREE COUNTY (Az élet fája) — Eszter-mozi
 A Metro-filmgyár parádés filmje ez a hosszúlélegzetű, háromórás alkotás. A best-sellerből készült film sok valót tartalmaz és legfőbb erénye, hogy egyszerű művészi teljesítményekre nyújt lehetőséget. Ezeket a lehetőségeket a kitűnő színészek alaposan ki is használják. Elsősorban Montgomery Clift, ez a remek jellemzés, de emlékeztet a szépséges Elizabeth Taylor egyéniségének megfelelő szerepében és a nagyon tehetséges Eve Marie Saint is.

A CERTAIN SMILE (Az a bizonyos mosoly) Tel-Aviv-mozi
 Françoise Sagan világsikerült könyvét az amerikai Fox-filmgyár filmesítette meg. A film szerencsésen adja vissza a regény eredeti atmoszféráját és milióját. Különösen sok örömet szerez a film a gyönyörű fényképezésével, Párizs és a Riviéra hangulatos fotóival. Rossano Brazzi és Christina Carer játszószék a főszerepeket.

THE BRIDGE ON THE RIVER KWAI (Híd a Kwai-folyó felett) — Mograbi-mozi
 Megrázó, monumentális filmdráma, mely szerte a világon hatalmas sikert ért el és az esztendő legnagyobb filmalkotásának tekintik. Lenyűgöző alkotás, mely külsőségeiben, kiállításában ugyanolyan nekifeszülést áruel, mint művészi igény, emberábrázolás tekintetében. A nagyszerű művészek sorában Alec Guinness és William Holden áll az élen.

MONPTI — Ofir-mozi
 Vaszary Gábor első személyben írt bájos regényének sikeres filmváltozata, mely édesbűvös történet két páriszi fiatalelőről, akik nagyon szerették egymást. Romy Schneider ugyanolyan bájos benne, mint a többi filmjében. Horst Buchholz a partnere igen tehetséges fiatal színész.

SISSI II. — Orion-mozi
 Aki látta az első részt, az jó tudja, mit várhat a másodiktól, ugyanolyan bájos, könnyed, bécsi és vonzó. E film hatalmas sikerét az idősebb generációból kiváló remiszanciák okozták elsősorban, de maga a film is megteszi a magáét. Romy csakugyan tündéri ebben a filmjében és igen hatásos az ifjú császárt alakító Karlheinz Böhm figurája is.

LIEBE (Szeretlem) — Tchélet-mozi
 Megrázó filmdráma egy gettószerelemről. Igaz emberi érzések, szenvedélyek tükröződnek ebben a művészi eszközökkel, elmélyültséggel készült filmdrámában. Maria Schell alakítása kitűnő. Partnere, Raff Valone hozzámagasodik.

TEUFEL IN SEIDE (Ördög selyemben) Zamir-mozi
 Egy bírósági tárgyalás a kerete a filmdrámának, mely végig feszült, izgalmas, jól motivált lélektani hatásokra épült. Kitűnő színészi játékot nyújt Lily Palmer és megrázó Kurt Jürgens alakítása is.

„Európa gyermekek nélkül”

Dr. Dvorsitzky könyve a náci biológiai hadjáratáról az európai népek ellen

Tel Aviv. (Az Uj Kelet tudósítójától.) — Az emberiség a második világháború után nyilvánosságra került adatokból sok mindent megtudott arról az irtóhadjáratról, amelyet a náciizmus a zsidóság ellen folytatott, de aránylag kevés információja van azokról az ördögi tervekről, amelyeknek segítségével a náci-Németország, a „Herrenvoik” vezetői az európai népek egy nagy hányadának az elpusztítását, vagy legalább biológiai értelemben való legyengítését tűzték ki céljukul. Az angolai, oroszországi és németországi archívumok és különösen a náci háborús bűnösök ellen lefolytatott perek során rengeteg anyag került elő, mely a náci-Németországnak ezekre az ördögi terveire derít világosságot.

A nyilvánosságra került, ma már történelmi fontosságú adatok szerint, az európai zsidók tömeges kiirtása a náci Európa összes népeit magába foglaló tervének első állomása volt csak. Eszerint a háborús időkre vonatkozó „Sofort-Programm” keretében hajtották végre Európa zsidótlanítását. Ezt az akciót további hasonló — bár szelidebb formájú — tervek végrehajtása követte volna. A különféle koncentrációs- és haláltáborokban a német orvos-tudósok csoportja által éveken keresztül végzett kísérletek tulajdonképpen ennek a háború utána szóló tervnek a végrehajtását célozták. Amint az a nürnbergi per folyamán kitűnt, ezek az orvosok, mint Schumann és Brak, ezeknek a kutatómunkáknak elvégzésére nagyrészt saját jószántukból jelentkeztek.

Az összegyűjtött adatokból kitűnik az is, hogy az európai népek elleni irtóhadjárat második szakasza az európai gyermekek kiirtása lett volna, hogy ezáltal nagymértékben csökkenték az európai népesség számát és így a szapora német fajának nagyobb életlehetőséget biztosítsanak. Ugyanezen célt követve ajánlotta 1942-ben Himmlernek a különféle táborok felügyelőségi központja 35.000 tudóbeteg lengyel lakos azonnali elpusztítását, ezenkívül az ukrajnai orosz foglyok, 70 ezer németországi vegyesházasságban élő személy, az európai cigányok és némely európai nemzet „alacsonyabb színvonalú nép rétegeinek”, az európai zsidókkal együtt való azonnali elgázolását.

A náci háború utáni másikkal programja a természetlenségű akció lett volna, amelyet lassított tempóban, de egész Európa népei körében véghez akartak vinni. A tervük szerint évente másfél millió ember ment volna át ezen az eljáráson és ezt a németek a különféle kísérletek eredményeképpen egyrészt röntgensugarakkal, másrészt injekció alakjában, továbbá közösleges kasztrálással és ezenkívül egy Caladium nevű növény nedvének a felhasználásával kívánták elérni. A Brazíliából származó növénynek a nedvét a különféle élelmiszerekbe keverve adagolták volna a szerencsétlen kísérleti alanyok számára. Az utóbbi időkben nyilvánosságra került adatok szerint a háború alatti koncentrációs táborok kertjében nagy tömegben pompázó hatalmas levelű növény, szintén a Brazíliából átültetett Caladium egyik változata volt.

Mindezekről a szörnyűségekről egy Tel Avivban tartott sajtóértekezleten bő részletekkel szolgált dr. M. Dvorsitzky, az ismert orvos-író, aki az európai zsidóirtás történetéről „Európa gyermekek nélkül” címen most megjelent könyvével a harmadik, ebből a tárgykörből merített, tudományos munkáját

bocsátotta nyilvánosságra a napokban.

Dr. Dvorsitzky mint deportált, maga is több haláltábor lakója volt és a felszabadulás után több olyan zsidó és nemzsidó auschwitzi fogollyal beszélt, akik a náci brigantik terméketlenítési eljárásán szintén átesetek és annak módjáról rémregénybe illő részleteket mondtak el neki.

Dr. Dvorsitzky szerint a sikeresen keresztülvitt akció esetén Európa népeinek terméketlenné lett és kasztrált

milliói életük végéig a Herrenvoik rabszolgái lettek volna, akik a felsőbbrendű német nép olcsó munkaszolgálatát vállalták volna.

Dr. M. Dvorsitzky könyvét, az „Európa gyermekek nélkül”-t (Európa No Jüdim) a Jád Vásem intézmény adta ki és a sajtóértekezleten dr. Korn és dr. Melkman, a Jád Vásem intézmény vezetői is felszólaltak és ismertették az intézmény terveit a Soá-ról szóló hasonló tárgyú könyvek kiadásával kapcsolatban.

KERESZTREJTVÉNY 437

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72

Vizsintes. 1. Trójai főpap, akit Vergilius elbeszélése szerint fiaival együtt két kigyó fojtott meg. 7. Földműves berber nép Észak-Afrikában, az Atlas-hegység partjain. 13. Héber szervezet. 14. Mesterséges világnyelv. 16. Héber ujonc (katona), az utolsó betű elől. 17. 1945-ig Francia-Indokína védelmi területe (B=L). 18. A-val a végén egykedvűség, érzéketlenség, az érdeklődés hiánya. 19. Ekezetten a mohamedánok szellemi feje, a próféta. 20. Vissza: Francia ezüstpénz a XVIII. század elején. 22. Udvozlég. — 23. Pierre Jean .... francia költő. Könyvet írt Romain Rolland-ról. Regénye: 1880. 24. Koraszak betűi keverve. 25. Tapszatlat, a külvilágról az érzékszervek útján szerzett észlelet (O=A). 28. Héber bácsi, nagybácsi. 29. Latin ugyanúgy, ismét fele. 30. Vissza: Mesterember. 31. Sütőni valója, közepén dupla-hangzó. 33. ...hil, semmi, a semmi. 34. Vissza: Vizben él. 35. Előfizető. 38. Délamerikai ország fővárosa, ék. fel. 39. Angol vörös. 46. Pofon kissé jasszosan, utolsó betű dupla-hangzó. 41. Portugál sziget az Atlanti-óceánban. 43. Főzélkéféle. 45. Azonos betűk. 47. Vissza: Héber aprómárka. 48. Csik, stráf. 49. Skálahang. 50. Magánhangzóval látogatás. 52. Német mérnök 1834-1900. A gépgyártás úttörője. 55. A lug igéje. 56. Magyar névelővel héber papagály. 58. LAA. 59. Izraeli borotvapenge-márka. — 61. ....me tangere, ne nyulj hozzá. 62. Mutató valamiből. 63. Héber szőkevény. 64. Héber érvelés, követelés, igény, állítás. 66. X-szel a végén, felkete-színű, tompafényű féldrágák. 67. Vissza: nem mindennap van. 68. Ismar .... németországi zsidó hittudós, megírta a zsidóság történetét a zsidó állam felbomlása

óta. 69. Roosevelt gazdasági politikája volt.

Függőleges. 1. Afrikai állam. 2. Zilahi Lajos-regény címe. 3. 850 kilométer hosszú folyó a francia-egyiptomi Afrikában. 4. Héber néger. 5. Puhá fém. 6. Vissza: Denis .... francia fizikus. Felállta a róla elnevezett fázekat, mely lehetővé teszi a 100 Celsius-foknál magasabb hőmérsékletű vizsgózás előfűzést. 7. Börtön jasszosan. 8. Magánhangzóval héber fiú, fia. 9. Pet.... kérvény, folyamodvány. 10. Héber tanítás. 11. Vissza: Anglió Sib vio .... olasz költő. Legszébb kötete: Il libro della pietá. 12. A vigjáték görög neve. 15. Az izraeli atomenergia bizottság elnöke. 21. Péntek esti ima, „A szombat király-nőjének himnusza”. 23. A Sulchán Aruch szerzője, teljes név, harmadik betű dupla hangzó. 26. MA. 27. Japán pénzegység (I=Y). 30. Ekezetten tunguz varázsió-pap. 32. Vissza: Francia regényíró, a holdrakéta, az urhajó, stb. megálmodója. 34. Lom ikerszava. 35. Jicchák Luria Askenázi. 36. Ünneplés hangzó költemény. 37. Nyakra való. 40a. A Földközi-tenger keleti, különösen kiszáradt partvidéke. 42. Ekezetten héber tanács. 44. Chiva és Bochara vidékén tenyésztett juh. Báránynak bőréből készítik a perzsa-szőrmét. 46. Vissza: Kinai vallásalapító. Tanítását „Az erényes út könyve” című munkája tartalmazza. 48. Tagadoszó. 49. Hógörgeteg. — 51. Vissza: Makk héberül. 53. A Hómérosz hőskölteményben szereplő Trója város másik neve. 54. Holt nyelv. 55. A Seine 525 kilométer hosszú, jobboldal mellékfolyója. 57. Német mozi. 60. Vissza: Magyar állampárt. „A haza bölcsse”. 65. A szegény embert ez lá huzza. 67. PW.

A 434. SZAMU KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTÉSE.
 Vizsintes: 1. GERSON PLOTKIN. 13. FENELON. 14. MOLIÈRE. 34. PARAMITIA. 71. RAFÄEL KLACKIN.
 Függőleges: 13. FARCHAT ABBASZ. — 15. MENASSE RAVINA. 26. NARVIK. 27. MITING. 46. A CIKLON.

UJ KELET
 PARTONMŰVELI NAPLAP
 REJTVÉNYPÁLYAZAT SZELVÉNY 437
 Név: _____
 Cím: _____

A középiskolás tanárok sztrájkjának igazi háttere

Irta: Dr. Gonda László

AZ ELLENTÉTEK ELMÉLYÜLNEK

Több mint három hete tart a középiskolai tanárok sztrájkja, a kemény kitarás és kölcsönös makacosság jegyében. A sajtót is rendkívül mélyen foglalkoztatja és a nagyközönség is erősen reagál rá. A „Máárv” október 21-iki „Szerencsétlen sztrájk” című vezércikke szerint „A középiskolai tanárok igazságszakszervezetének hetilapja állandóan gúnyosan emlékeztet meg a kialakuló tanár-sztrájról. „Az aktivista tanárok, akik magukat középiskolai tanárok szervezeteinek nevezik” — ez volt a mozgalomról való megemlékezés formája.

Március 3-án a tanitók szakszervezete gyűlésre hívta a középiskolák „üzemi bizottságait” (Váadéj Ovdim) és Sálom Levin, a szakszervezet titkára arról igyekezett meggyőzni őket, hogy a középiskolai tanárok helye a tanitók szakszervezetében van. Dr. Oren, a Herzlia gimnázium fizika-tanára és tanácsadója, védte azt az ellentétes álláspontot, hogy a tanárok helye önálló „akadémikus” szakszervezetben van. E gyűlés azonban úgy határozott, hogy felállítja a tanitók szakszervezetén belül a középiskolás tanárok szakosztályát. (Chátivát Morim Tichonim). Aharon Becker, a Hisztadrut szakszervezeti osztagjának vezetője, sok megértést tanúsított a tanárok törekvésével szemben.

A tavaszi hónapokban azonban egyre elmélyültek az ellentétek a tanitók szakszervezete és a középiskolai tanárok csoportja között, amelynek irányítói felvették az „országos titkárság” (Máz kirut Arci) elnevezést. Május 5-én az országos titkárság nyomatott nyilatkozatában keserűen támadta a tanitók szakszervezetét a tanárok elhanyagolása miatt. Május végén tüntető sztrájkot hirdetett és június elsején saját kezdeményezésben gyűlést hívta a középiskolák üzemi bizottságait. Erre a gyűlésre majdnem minden középiskola elküldte megbízottait. A felállítandó szervezet kérdései kerültek tárgyalás alá. Nagy izgalmat váltott ki az az értesülés, hogy a tanitók szakszervezetének titkársága meg akarja bénítani a tanárok önállósági törekvését és erre két utat választott: 1.) az ipari és mezőgazdasági iskolák tanárait nem engedélyezi az újonnan felállítandó középiskolai szakosztályhoz csatlakozni; 2.) viszont a mezőgazdasági vidékeken működő félközépiskolák (kítóf hemsché) tanárait, akiknek többnyire hiányos az egyetemi képzésük, befogadni követelik, minthogy ezeknek hűsége a tanitók szakszervezetéhez ismert. A június elsejei országos gyűlés (a tanári karok képviselőiből) kimondta, hogy bármilyen is legyen a középiskola (ipari, általános, stb.) tanárai középiskolai tanárok és helyük a középiskolás tanárszervezetben van. Az országos gyűlés azt is elhatározta, hogy a felállítandó szervezetben pártszempont nem fog érvényesülni.

A középiskolai tanárok nyomására végül is a Tanitók Szakszervezete beleegyezett a tanári szakosztály (Chátivát) felállításába. Az egyezmény szerint: a tanárok, az „Országos Titkárság” képviselői és a Hisztadrut kezében lévő pozíciókat viselő tanárok együtt alkotják az új szervezetet vezető pártmentes alapon. Közösen választanak semleges elnököket. Az így megalakult „Tanári Szakosztály” legfőbb feladata a bérharc megindítása. Követelték, hogy a tanárok fizetését az „akadémikusok” azaz egyetemi végzettségük mértékével kell megállapítani, például hozták a mérnöki fizetést. Ezt az álláspontot a nyáron a Tanitók Szakszervezetének

országos kongresszusa is elfogadta.

BÉRHARC, AMELY FÜGGETLENSÉGI MOZGALOM IS

Minden megegyezés ellenére a helyzet feszült maradt a tanárok és a Tanitók Szakszervezete között. Különösen Sálom Lewin titkárnak az a szándéka okozott nagy elégedetlenséget, hogy a tanárok bérharcához kívánta kapcsolni a tanitók bérkövetelését is. A tanárok elvi és gyakorlati szempontból is ellenkeztek ezt. Elvi szempontból a tanári fizetés mértékétől vett mérnöki fizetés csak útmutatás egy igazságtalan helyzet kijavítására. A tanár is, a mérnök is, egyetemre végeztek. A tanári fizetéseknek ilyen kiigazítása egyáltalában nem sérti a mérnökök érdekeit. Ezzel szemben gyakorlatilag nem szerencsés az, hogy a tanitók fizetését a tanároéhoz kapcsolják. Igaz, pedagógusok ők mindkét munkakörben, de szakképzés, műveltségi állás tekintetében a tanár és a tanító között különbség van. Társadalmi, hely- és fizetési igény szempontjából a tanár és mérnök azonos igényűek: a tanár és a tanító (tömegjelölés) nem azonosak. A fejlemények igazolták a tanárok ilyen érvelését. Midőn a sztrájk-fenyegetésre a közoktatásügyi minisztérium a szukotti ünnepek alatt leült a tanárokkal a fizetésjavítás dolgában tárgyalni, a tárgyalások mármár eredményre vezettek, mielőtt azonban a tanitók szakszervezetének titkára a tanárok követeléséhez csatlakoztatta a tanitók követelését, a minisztérium félbeszakította a tárgyalást. (Az állam fedezi ugyanis a tanitók fizetését.)

Ez az esemény vezetett közvetlenül a mostani sztrájkra. A sztrájkot a tanitók szakszervezete nem engedélyezte, mire a tanár-szakosztály felbomlott, a Hisztadrutot képviselő tanárok kivonultak belőle, a tanárok képviselőit pedig, akik a sztrájkot kimondták, eltávolították a Hisztadrut épületéből.

Midőn a Kneszet is napirendre tűzte a sztrájk ügyét, az ellenzék nyomására a kormány azzal válaszolt, hogy leltitotta a tanárok fizetését, a sztrájk idejére. Az október 21-én lezajlott országos gyűlésen a tanárok óriási felháborodással utasították vissza — véleményük szerint — a tanitók szakszervezete által sugalmazott kormányhatározatot.

Végül mégis csak újra megindultak a tárgyalások a sztrájk befejezésére. A nehézségek óriásiak, azonban a sztrájk előbb-utóbb meg fog fejeződni. Am az is biztos, hogy az izraeli dolgozók nagy szervezethez, a Hisztadruthoz egy új szak-szervezeti csoport fog csatlakozni: a középiskolai tanárok szakszervezete.

Magyar-zsidók az izraeli országépítésben

Irta: Gervai Sándor

A „Jerusalem Press” kiadásában lexikon jelenik meg, amelynek célja: egybe-gyűjteni és értékelni mind-azon magyar zsidókat, akik Izrael állama felépítésében gazdasági, politikai, katonai, tudományos, irodalmi és művészi téren értékeset, maradandót alkottak.

Kétségtelül megfigyelhető a magyar-zsidó bevándorlók körében az az érzület, hogy megítélésük szerint a magyar zsidóság az izraeli társadalom peremére szorult és kiemelkedő alakjai nem részesülnek az őket megillető elismerésben. Ez a mű feleletet fog adni erre a kérdésre is: vajjon jogosult-e, indokolt-e az effajta gondolkodás, vagy sem?

A magyar zsidóság történeti képződmény; volt olyan idő, amikor egyáltalában nem létezett, s lesz olyan korszak, — a távoli jövőben — amikor ismét lekerül a történelem színpadáról. Azt a tényt letagadni azonban, hogy élt és alkotott mind Magyarország területén, mind Izrael államában, kétségbevonni a tények durva meghamisítása és hogy ez ne következhessek be, gyűjti össze ez a mű azoknak a magyar zsidóknak a munkásságát, akik dolgoztak Izrael érdekében. A szerkesztő bizottság munkájában részt vesznek: Gervai Sándor, Rosner Miklós, Szenes Erzs, s még számosan a magyar-

zsidó publicisták köréből.

A későbbi korok kutató részére megbízható, tárgyilagos és részletes adatokat tartalmazó forrásmunka lesz ez a lexikon, mert hiszen a szerkesztő bizottság elgondolása szerint, semmiféle „numerus clausus” az anyag összeállításánál nem érvényesülhet, s a teljességre törekszik. Súlyos szó és nagy felelősség ez a jelen esetben, de végeredményben, egy ilyen természetű mű létjogosultságát és kiadását éppen az indokolja meg, hogy igazságot szolgáltat azoknak is, akiknek személyéről és munkájáról még ez a nemzedék is megfeledkezett, holott élnek körünkben számosan, akik tudják, emlékeznek arra, ki mit végzett Izraelért külföldön s még inkább Izraelben, mit művelt Izrael államáért? A tények számbavétele, az elvégzett munka részletes és pontos leírása, — ez vezeti a szerkesztőket munkájukban.

Helyet kapnak ebben a gyűjtő munkában azok is, akik nem élhették meg — hogy elveiknek megfelelően — Izraelben folytathassák munkájukat, mert áldozatává lettek a hitleri rendszer zsidó-irtásának. Sirok nem örízheti ezeknek az emlékét, életükön maradjon hát bizonyíték ebben a formában.

Ezekből a mozaikokból alakul majd ki a magyar zsidóság történetének másik arca; az az arc, amely Izrael felé fordult, s amelyet eddig nem rajzoltak meg. Megjelentek művek arról, mit tettek magyar zsidók a Balkán és a Duna-medence államai iparák és kereskedelmének a felvirágzása terén, számon tartják azt is, magyar zsidó művészek Bécsben, Berlinben, Párisban, Londonban milyen mértékben emelték az ottani művészi élet színvonalát? Indokolt tehát mindennek előtt, önmagunk előtt számon adni arról, mit tettek a magyar zsidók Izrael államáért? Fontos ez a szülőlknek is, akiknek a gyermekei itt nőnek fel, itt tanulnak s nem mindig kapnak helyes és hiteles képet a magyar zsidóság izraeli munkájáról.

De közzéni fogja ez a lexikon azokat a véleményeket is, amelyeket Izrael jelenleg élő vezetői mondtak a magyar zsidók munkájáról. A közvélemény általában a magyar-zsidókról egyetlen megállapítást ismer és idéz, Náchum Szokolov történelmileg erősen kétségbevonható el-loszlását: „A magyar zsidóság Izrael fája elszáradt ága”. Ma már tudjuk, hogy Izrael fáján, — ha elszáradt ágakról beszélünk, — akkor nem a magyar zsidóság az egyedüli és még olyanok is megiffító csodálatra szorulnak, akikről eddig azt hittük, hogy ők „A zsidóság”. Nem az öndicsérés könyve lesz ez, hanem a ténylegesen elvégzett munka hűségesebb vizs-gatásának. Csínján fog-nak bánni az értékelő jelzőkkel és előnyben fogják részesíteni a cselekedeteket. A munka megindult s ez-úton is felhívjuk a figyelmét az izraeli közéletben résztvevő és résztvevő magyar zsidóknak, hogy önéletrajzi adataik leg részletesebb közlésével járuljanak hozzá az izraeli országépítés magyar-zsidó lexikonja hitelességéhez, pontosságához és teljességéhez. Az adatokat a következő címre küldjék be: Tel Aviv, POB 2874.

A Café dela Paix-től le az Etoileig

Irta: Lampel Tamás

En nem leszek olyan buta, mint a többiek. En nem ülök le ezredszem megírni, hogy Páris a világ legszebb városa.

Nem írom meg, hogy az ember egy feketét rendel a Café de la Paixben és mi-közben a kávét szűrősel, a földkerekség legegység-sabb női masiroznak el-ötte — Amor öfelsége katonái. Nem, nem katonái. Tisztjei! Generálisok.

Es minek írjam meg, hogy olyan utca, mint a Champs Elysees — ilyen nincs is. Az üzletekről, amelyek hol ék-szerdőböz, hol meg márvány-palotához hasonlítanak, a száguldó autók ezreiről, a méretkről, amelyek elkép-zelhetetlenül az ember szemét, a pezsgő életéről, és a mulat-okban folyó pezsgőről, a Latin Negyed diákjairól és a piggellei utcalányokról — nem írok rólok.

Nem én.

Oh, nem.

Nem... *

derült ki, hogy „Agonizál a pápa” és a „France Soir” kö-zölte az olvasóival, hogy „Öszentsége halálós ágyán van”. Másnap azután mind-hárman megírták, hogy a pápa meghalt. Tovább már nem lehetett folytatni, egy-részt, mert meghalt, más-részt, mert az olvasó már harmadik napja nem hal-lott Brigitte Bardotról.

Hogy milyen az Izrael iránti hangulat Párisban? A nagykövetségén azt mond-ják, hogy jó. De az a hivata-los fórumokra vonatkozik. A francia kispolgár nem ö-rödik Izraellel. Igaz, hogy más országokkal sem. Az iz-raéli még akkor is kozmopo-lita, ha sovinszta. A fran-cia polgár számára a La Manche csatornánál végző-dik a világ.

A francia kispolgár elége-dett és tudatlan.

Párisban például nem tud-nak héberül.

Es ez rémes. Mert én meg nem tudok franciául.

Első nap déiben egy na-gyon rendes kis vendéglőbe tértem be és a pincérnő le-tette elém az étlapot. Főlé-nyes biztonsággal rámutat-tam sorjában öt különböző ételre és vártam a hatást. A pincérnő kimeresztette a szemét, vállat vont és el-ment. A következőket kap-tam ebédre:

Előétel: Bécsi szelet roquefortal.

Utána: Fasirhús egy po-tóhár Vichy keserűvízzel.

Utóétel: habosütemény, sonkával.

Végül: zöldségleves.

Nyilvánvaló volt, hogy ki-tolásra megy ki az egész és én hősiesen végigtemt mind-ent. Azután 5000 frankossal fizettem, abból okvetlenül vissza kell, hogy adjanak és így nem kell megkérdeznem, hogy mennyibe kerül. Soha-sem fogják megtudni rólam, hogy nem egy igazi franciá-val volt dolgom.

A vacsorával kapcsolatban már óvatosabb voltam és megkérdeztem egy itt élő izraelit, hogy mi a teendő.

— Bolond leszel vendég-lőben vacsorázni — mondotta — az legalább 3000 frankba kerül. Menjél be egy cse-megekerekedésbe és vásá-rolj ott magadnak valamit.

A francia csemegekerekéske-

dés csak kevésse emlékezett a Tnuvára. Vettem egy kis aszpikkal leöntött májpásté-tomot, egy hússal töltött le-velestésztát, kevés téliszalá-mit, kocsonyába főtt tojást, egy fél ananászt és kis üveg-bort, mert azt muszáj.

Kifizettem 700 frankot.

Kitünő vacsora volt.

*

Vacsora után elmentem az autókiallításra, amely az ösz-i szezon főattrakciója. A „Grand Palace”-ban rendez-tek meg, amelynek üveggel fedett főtérme akkora, mint a keleti pályaudvar. Mint-egy háromszáz vadonatúj kocsis sorakozott egymás mellé: ismert márkák, mint a Ford és a Renault, s gyárt-mányok, amelyekről soha-sem hallottam: „Henri Chap-ron”, „Facel-Vega”. Kis két-ülékes Gokok és Fiatok, gyönyörű Alfa-Romeo, piros kocsik, cognac-színű kocsik, sportkocsis és luxusautó és leghátul, a terem végében, ott ült a császár: az új, nagy Rolls-Royce. Még mindig nem adta be a derekát az áramvonalnak: az orra tompa, vonalai szögletesek.

Az ára (izraeli adókat is beszámítva) cca 65.000 font.

*

A kiállítás miatt minden hotelszoba foglalt. Először a „Bon Sejour”-ba mentem, ez amolyan „izraeli” szálloda az Etoile közelében. Nem volt egy üres fűrdőkád. Vé-gigjártam még vagy húsz szállodát — eredmény nél-kül. Elkecserekedésben a kö-vetsejre mentem segítség-ért. A portás — már meg-szokhatta az ilyen klienseket — szó nélkül felvette a kagylót, tárcsázott, mako-gott valamit franciául és ragyogó arccal közölte, hogy én szoba. „Az Etoile köze-lében. A szállodát úgy hív-ják, hogy „Bon Sejour”.

*

Tudja Isten, olyan jó ér-zés az, hogy van Párisban egy ház, a mi címerünkkel, ahol héberül beszélnek és ahol segítenek, ha kell.

Tudom, hogy az olvasó kissé szkeptikusan legyint. Minden országnak van követ-seje, stb. De tegye csak fé. magának a kérdést: Ha mondjuk húsz évvel eze-őt Párisban járt és nem ka-pott hotelszobát, elment vo-na-e a magyar követségre segítségért? Ugy-e, hogy

Es befejezésül elmondok

A ELSŐ SURLÓDÁSOK

A középiskolai tanárok bé-kében megfértek a tanitók-kal közös szakszervezetben a legutóbbi időkig. Az első surlódások a drágasági pót-leték miatt keletkeztek. Az egyenlő értéken kapcsolt drágasági pótleték megszün-tette a tanári és tanitói fi-zetések arányát. Volt eset, amikor a tanító, akinek nagy családja volt, több netto-fi-zetést kapott, mint a vele azo-nos szolgálati idejű egyetemi végzettségű középiskolai ta-nár.

Ezek az aránytalanságok a szakszervezetben belül viták-ra vezettek. A középiskolai tanárok követelték fizetésük arányos kijavítását. Ekkor érezték először, hogy a szak-szervezet vezetői részéről diszkrimináció történik a rovársokra és hogy a tanító-szakszervezet elsősorban a nagyvezető elemi iskolai ta-nitók érdekeit nézi a kisebb-számú középiskolai tanárokkal szemben.

Az egyetemi végzettségű alkalmazottak bérmozgalmá megindította a középiskolai tanárok önálló szervezkedé-sét, függetlenül a tanító-szakszervezettől. A szervezet „Irgun Háromim Hátichonim” (Középiskolai Tanárok Szervezete) néven lett ismeretes. Legaktívabb tagjai a Herzlia-gimnázium és a haifai reáliskola tanárai közül kerültek ki.

A tanító-szakszervezet ki akarva fogni a szelet a vitor-lából, maga vette kezébe a tanárok bérmozgalmát, az okleveles tanitók ügyével egyetemben. 1956 április 18-án általános nagy tanító-sztrájk készült kitörni, a szakszervezet határozata alapján. A sztrájkot meg-akadályozta a kormány haj-landósága a fizetések javít-sására. Ez meg is történt. Később azonban új erőre kapott a középiskolai taná-rok önállósági mozgalma. Ugyanis a középiskolai ta-nárok úgy látták, hogy 2000 ta-nár bérmozgalmának nem használ, ha ügyüket minden alkalommal összekapcsolják a 16 ezer elemi iskolai tani-tó ügyével. E felismerést fo-kozta az a tény is, hogy a középiskolai tanárok fizeté-sét városi házak, intézmények biztosítják, míg a tanitók az állami kincstártól kapják fizetésüket, ami kétféle tak-tikájú bérmozgalmat igényel. Így nem is működhet együtt két-féle pedagógus csoport.

437

végéig a Her-szolgái lettek felsőbbrendű-lesó munkaerő-ták volna.

orzsitzky köny-ópa gyermekek-óráp a Mo plá-ásam intézmény-sajtótervezés-és dr. Melk-Vásér intéz-k is felszólaltak az intézmény-áról szóló ha-könyvek kiadá-atban.

437

velt gazdaság

1. Afrikai ál-Lajos-regény óméter hosszú ancia-egyeltőn Héber néger. Vissza: Denis dikus. Feltalál-vezett fazekat, teszi a 100 magasabb hő-vízgőzzel való gzőttan héber-0. Héber taní-Angiolo Sil-ó della pietá-görög neve, atomenergia-ke. 21. Péntek-zombat király-susza”. 23. A szerzője, tel-dik betű dupla-Á. 27. Japán-Y). 30. Eke-varázsó-pap-ancia regény-éta, az úrhajó-ója. 34. Lom-Jicchék Luria Ünnepléses-ny. 37. Nyakra-öldközi-tenger-sen kisázsiai-Ekeztelt hé-44. Chiva és-én tenyésztett-ak bőrből ké-a-szörmet. 46. vallásalapító-erényes út-munkája tar-Tagadósó. 49. 51. Vissza-53. A Hómé-nyben sze-roz más né-iv. 55. A Seins-hosszú, jobbol-ója. 57. Német-a: Magyar ál-haza bölcse”-embert ez 18

GEFETESE. ENELON. 14. L KLACKIN. 5. MENASSE A CIKLON.

PALYAZAT NY 437

AZ ÉLET SAKKTÁBLÁJA

Irta: NEVIL SHUTE

(15)

Körülbelül két óra hosszat yalogoltak. Morgan teljesen elszokott már a trópusi meneteléstől és a délutáni nap gyötrelmesen forró volt. Szinte vakon botorkált előre, testéről ömlött a veríték, a végsőkig kimerült. Már azt sem tudta, milyen irányban haladnak, nem tudta merre viszik és nem is érdekelte. Alkonyatkor beértek egy kis faluba, mely mindössze 15-20 házból állt. Morgant egy bambuskunyhóba zárták, mely a falu fogdája lehetett, az ajtón óriási vasretesz és kémlelőlyuk.

A pilóta kimerülten zuhant a paplóra a fáradságtól csaknem eszméletlenül. Negyedóra elteltével valamennyire magához tért és körülnézett. Börtöne egy kertben, vagy parasztház udvarán állt, körülötte emberek tanyáztak és amennyire a bambusznádnyílásai között meg tudta állapítani, nyitott tűz körül sürgölődtek, főztek. Nemsokára kinyílt az ajtó egy túl gőzölgő rizst, egy darab sült halat és agyagkorsóban jéghideg vizet tettek eléje.

További egy óra múlva ismét kinyílt az ajtó és fegyveres őrs kíséretében átvitték egy szemközti házba. Ekkor már egészen besötétedett, a legnagyobb szobát két viharlámpa fénye világította meg. Butorzata egy asztalból és két székből állt. Az asztalnál rövidre vágott hajú, sovány, barnaarcú burmai fiatalember ült, testére hosszú longyi csavarodott, felette chaki zubbonyt viselt. Jobbkarján fehér karszalag, azon élesen kirajzolódott egy nagy, ötágú vörös csillag. Mögötte a földön, keresztbetett lábbal fiatal burmai nő foglalt helyet. A szoba pedig tele volt fiatal, puskákkal, pisztolyokkal felszerelt férfiakkal, némelyik közülük még tört is viselt, hosszú egyenes, éles fémpengét durván faragott fanyéllal.

Az asztal mellett ülő fiatalember kifogástalan angol-szággal megszólalt: — Foglaljon helyet! — Morgan leült az asztal mellett a székre, öreai mögéje álltak. Ránézett a piros csillagra és azt gondolta: — Kommunista. — Az előkészítő tanfolyamon ezt a változatot nem hallotta említeni, így hát nem tudta, hogy ez a tény jót jelent-e vagy rosszat a számára.

A férfi megkezdte Morgan kihallgatását. Megkérdezte nevét, rangját és azt, hogy milyen gépen repült. Morgan nyugodtan válaszolt a hozzáintézett kérdésekre. Ezidőtájt a szövetségesek már enyhébben kezelték a hadifoglyokból kicsikart adatszolgáltatások kérdésének ügyét. Gyakran előfordult ugyanis, hogy a japánok kegyetlen kínzásokkal sem tudtak vallomásokot kiszéni a hadifoglyokból olyan kérdésekre, amelyek nem is voltak lényegesek a szövetségesek számára, a hadifogoly pedig a kínzások következtében dicsőséges hősi halált halt — teljesen szükségletlenül.

Most tehát, ha a hadifogságba esett katona ismerte a titkos írás kulcsát, vagy a titkos rádióadó hullámhosszát, a vezérkar azonnal kidolgozott egy másik kulcsrendszert és megváltoztatta a hullámhosszat.

A hadifoglyok nyugodtan feleltek a hozzájuk intézett kérdésekre.

A kihallgatás tovább folyt. A vörös csillagos férfi megkérdezte: — Honnan jött?

— Cox Bazaarból.

Megkérdezte, mi volt a feladata és a pilóta nyugodtan megmondta, hogy japán hajókat és vizijárműveket bombázt az Irrawaddy.

— Hány angol repülőgép áll a Cox-bazaari repülőtéren?

Bár Morgan mindaddig japánnak még színét sem látta, óvatosságból mégis így szólt: — Mielőtt válaszolok a feltejt kérdésre, szabadna tudnom, kicsoda ön?

— Feleljen arra, amit én kérdeztem, — mondta a férfi. — Hány angol repülőgép állomásozik a Cox-bazaari repülőtéren?

— Naponta változik a számuk, — felelt Morgan és hozzátette: — Hivatalosan felkérem, vezessen egy tiszt elé.

— Ön egy tiszt előtt áll, Utt Nee vagyok, a burmai Független Hadsereg őrnagyja. — Kis szünet után folytatta: — Nincs vesztegetni való időm, ha nem válaszol kérdéseimre, ön felelős a következményekért.

— Igyekszem a lehetőségek szerint válaszolni, de erre a kérdésre nem olyan könnyű. A repülőgépek állandóan jönnek és mennek, van úgy, hogy nincs több mint ötven, másnapra lehet háromszáz, vagy még több.

A szobában lévő férfiak között mozgolódás támadt. Utt Nee megszólalt: — Ön hazudik. Az angoloknak az egész burmai fronton nem volt összesen háromszáz gépük.

— Egyáltalában nem hazudok. A legmodernebb harci bombázógépekkel és a legrozzantabb szállítógépekkel együtt ez a szám helyes. De ha beleszámítom valamennyi angol légijárművet, mely a pillanatban Bengália területén tartózkodik, akkor több, mint háromezer a számuk. Nem szólv az amerikai légihaderő egységeiről, amely legalább olyan kapacitású, mint a miénk, — Morgan ezután részletes előadásba kezdett a különféle légi alakulatokról, melyek nyilván azt akarta elérni, hogy a burmaiak tájékozottságát megfelelően értékeljék.

Ezután kikérdezték a tankok és löszerek mennyiségéről és bár a pilótának erről is volt némi fogalma, a kérdést nem találta annyira hatásosnak és úgy tett, mintha e téren nem volnának értesülései. — A királyi légihaderő pilótája vagyok, — mondotta. — Látom ugyan az ágyúkat, tankokat mindenfelé, utcákon, parkokban, de sejtetem sincs róla, mennyi lehet a számuk. Ha bármit állítanak erről, csak találgatás volna.

Utt Nee odaszólt valamit társainak, Morgant pedig visszakísérték a bambuskunyhóba. Sem ágy, sem egyéb bútordarab nem volt ebben a szobában, s az a kijelentés, hogy a piszkos padlón kell töltenie az éjszakát, nem volt túlságosan kecsgetető. A fémhálóban a bambuskunyhó részein néhány fényugár csillant át a kivilágított szemközti házból. Morgan leült egy sarokba, hátát nekításmasztotta a falnak, lábát kinyújtotta és aludni próbált.

Fél órával később az ajtó újra kinyílt, a pilóta hirtelen felugrott; az örök léptek a szobába, de velük volt a fiatal burmai nő is, aki Utt Nee mögött ült a kihallgatás alkalmával. A nő karján két takarót hozott és angolul szólalt meg: — Ez a hely elég sivár, magának pedig a föl-

dön kell aludnia. Ha még egy éjszakát itt tölt, bátyám beküld egy ágyat, addig itt van ez a két takaró.

— Nagyon kedves öntől, nincs is szükségem másra, nagyon köszönöm.

— Elegendő enni- és innivalót kapott?

— Kaptam rizst, több ennivalóra nincs szükségem, de kérnék egy korsó vizet.

A lány burmai nyelven odaszólt az örök egyikének, aki kiment, hogy vizet hozzon.

— Mondja meg nekem, a maga népe a japánok ellen harcol? — kérdezte a pilóta.

— Ezt fivéremtől kell megkérdeznie, — válaszolt a lány.

— Ön nagyon jól beszél angolul, — jegyezte meg Morgan.

A lány nevetett. — Hogyne beszélnek, három évig a Stevens Fivérek rangooni cégnél dolgoztam, mint Mr. James Stevens személyi titkárnője, ezt megelőzően pedig a rangooni főiskolán tanultam.

— Mi a szándékuk velem? — kérdezte Morgan.

— Eppen most határoznak odaát efelől, — válaszolt a nő. — Lehet, hogy kiadják a japánoknak.

— Az angolok szép jutalmat adnak értem, ha sértetlenül visszakérülök, — jegyezte meg Morgan. — A kenyérszékomban lévő zsebkendőre mindez burmai nyelven rá is van nyomva.

— Tudjuk, — bölintott a lány, alig érezhető megvetéssel a hangjában. — Bennünket nem érdekkel az önért járó váltásdíj összege. Sokkal fontosabb szempontok döntik el azt, hogy mi történjék önrel.

— Ne haragudjon, nem akartam megbántani, — szólt gyámoltalanul a pilóta.

Az ör visszaérkezett a vizeskancsóval. — Itt a víz, — szólt a lány. — Van ezenkívül valami kívánsága?

— Köszönöm, nincs.

— Akkor hát, jóéjszakát. — Kilépett és az ajtó becsukódott mögötte.

A takarókkal a karján, Phillip elgondolkozva állt a szoba közepén. — Eppen úgy beszél angolul, mint akármelyik angol lány, — gondolta magában, — bár kétségtelen, hogy burmai bennszülött. — Visszaemlékezett a nő enyhén éneklő akcentusára és maga elé képzelte a kerek, halványbarna arcot, a ferdevágású szemeket, egyenes-szállú, kontybatúzott fekete haját, bennszülött öltözékét, és meztelbás, szandába bújtatott lábát.

Elgondolkozva készítette magának a két takaróból éjszakai fekhelyét, egyet leterített a földre, a másikba beburkolódott a moszkító ellen és hamar álomba merült.

Másnap reggel alig pirkadott meg, amikor kinyitották a kunyhó ajtaját, kapott egy vödör vizet mosakodni és kimehetett latrinára. Aztán behozták reggeli rizsadagját és egy órával később újra kihallgatásra vitték. A másik házban most kevesebben voltak, mint előző este. Ismét Utt Nee, a burmai férfi elé vezették, aki vörös csillagos karszalagot viselt zubbonyja ujján. A lány is ott guggolt mögötte a földön, keresztberakott lábszárral.

— Milyen létszámú angol katonaság állomásozik Cox Bazaarból és környékén? — kérdezte a burmai.

— Nem tudom pontosan, de elég nagy létszámú. Javarást az indiai hadsereg egységei, lehet úgy 3-4 hadtest.

— Tehát negyvenötvenezer ember? Ha hazudik, nagy bajba sodorja önmagát!

— Igen, körülbelül ennyien lehetnek, de ismétlem, hogy az adatokkal nem vagyok teljesen tisztában.

A burmai férfiak között most egy kis megbeszélés következett.

— Ha az angoloknak ennyi emberük van, miért nem indítanak általános támadást? — kérdezett tovább Utt Nee.

— Állandóan támadunk. Jelenleg északon folynak hadműveletek és Chindwinben. Most, hogy a németek elleni háború befejezettnek tekinthető, nagyobb harcászati átcsoportosításokat hajtanak végre a frontokon. Tavaszra egész biztosan megindul az általános támadás egész Burma területén a japánok ellen.

Utt Nee éles szemmel vizsgálta a pilótát. — Mit ért az alatt, hogy a háború a németek ellen befejezettnek tekinthető?

— Csapataink elérték a Rajna vonalát.

— Ugy érte, hogy a Rajna-folyó vonalát, amely a hált képei Német- és Franciaország között?

A burmaiak izgatott hangú tárgyalásokba kezdtek egymás között. Morganhoz ismeretlen nyelven kérdéseket intéztek, faggatták, megpróbálták ellentmondásokba keverni. Előszedtek valahonnan egy kis iskolai térképet és azon meg kellett mutatnia a Rajna vonalán elhelyezkedett szövetséges angol és amerikai seregek helyzetét.

A kérdésökösödések nemsokára véget értek és Morgan ott maradt az asztalnál, elfelejtve és észrevétlenül, míg a burmaiak egymás között izgalomtól fojtott hangon vitkoztak. Egyszerre csak Utt Nee hozzáfordult:

— Ismeri Williams őrnagyot?

Morgan lehajította a fejét. — Soha nem hallottam róla. Az örök ezután visszavezették cellájába, de a burmaiak heves vitája tovább folytatódott mögötte. Mielőtt belépett a bambuskunyhóba, a burmai lány odalépett hozzá.

— Mr. Morgan, szeretnék néhány kérdést feltenni önnek.

— Parancsoljon velem.

— Elsősorban arra akarom figyelmeztetni, hogy saját érdekében csak a tiszta igazat mondja. Számunkra rendkívül fontos, hogy hiteles értesüléseket szerezzünk arról, mi történik Burma határain kívül. Három év óta semmi-ről sem tudunk, kivéve, amit a japánok szükségesnek vélték velünk közölni. Ezért szeretném, ha tudomásul venné, hogy amennyiben fivérem rájön arra, hogy bármilyen jelentéktelen kérdésben is megtévesztett bennünket, meg fogja önt öletni. Fivérem tavaly új nevet vett fel, most Utt Nee-nek hívják, ami azt jelenti: „Vörös Tű”, tudja miért választotta ezt a nevet?

Morgan mosolygott. — Körülbelül sejtem.

A lány habozott. — Ön tisztességes embernek látszik, szeretném, ha nem feledkezne meg figyelmeztetésemről és csak igazat mondana nekünk.

— A hadifoglyok jogában áll megtagadni a vallomástételt — mondta Morgan, — ön és fivére kultürembe-

rek, ezt tehát tudniok kell. Ha úgy gondolják, hogy megöletnek, mert hazudok, jobb, ha befogom a számat.

A lány hallgatott. — Hiszek önnek, — mondotta végül. — Elhiszem, hogy amit mondott, igaz. Néhányan az embereink közül, — fejével a szemközti ház felé intett — úgy vélik, jókora hazugságokkal traktált meg bennünket, hogy megmentse az életét.

— Erről nem tehetek, — válaszolt Morgan. — Mindent elkövettem, hogy legjobb tudomásom szerint válaszoljak kérdéseikre, de olyanokat is feltettek, amire igazán nem tudhatok válaszolni.

— Mit gondol, mikorra számíthatunk az angol támadás megindítására? Mennyi idő alatt érhetnek le ide, a folyó deltájába?

— Nem tudom, — mondta Morgan. — Ha bármit állítanék ezzel kapcsolatban, az csak saját véleményem lenne, ha aztán a valóságban másképp történik, azt mondják majd, hogy hazudtam és megölnék.

— De tudnunk kell, hogy mihez tartunk magunkat, enélkül nem adhatunk parancsot katonáinknak.

Morgan gondolkozott, aztán lassan, megfontoltan szólt: — Fivére azt állítja, hogy a burmai Független Hadsereghez tartozik. Nos, mikor a japánok kikérgettek bennünket Burmából, maguk az ő oldalukon harcoltak ellenünk és megölték a katonáinkat. Néhányukat még ki-nozták is.

A lány szembenézett vele. — Ez igaz, — mondta határozottan. — Harcoltunk, hogy felszabadítsuk hazánkat, az idegenek már éppen elég régóta szipolyozták a népet. A kínzásokról nem tudok semmit, de mi sokkal elkeseredettebben harcolunk, mint maguk. Az angolok emberegesek a hadifogollyal szemben, tekintet nélkül arra, hogy az álnokul viselkedik-e, vagy sem. Az én népem nem ilyen nagylelkű.

A pilóta ránézett a lányra. — És továbbra is a japánok mellé fognak állni, ellenünk?

A lány hevesen tiltakozott. — Soha többé nem szövetkeznék a japánokkal. — Kis szünet után folytatta. — Azok vagyunk, aminek mondjuk magunkat, Burma független hadserege. Az angolok úgy kormányoztak bennünket, hogy annyit facsarjanak ki belőlünk, amennyit csak lehet. Elvették tőlünk a rizst, a tölgyfáinkat, jó pénzért továbbadták és nyereszkedtek rajta, de a pénzt megtartották maguknak. A japánok függetlenséget ígértek nekünk, ha csatlakozunk hozzájuk és segítünk kiűzni az angolokat. — Keserűen elmosolyodott. — Aztán rájöttünk, hogy a japánok is csak saját érdekeiket tartják szem előtt, gyarmattá akarták süllyeszteni Burmát. Mindent elloptak tőlünk, még a varrógépeket is a kis emberektől és Japánba szállították. Munkásainkat olyan papírpénzzel fizették, melyeket kézi gépeink nyomtak, mint a számló-cédulákat. Országunk romokban hever és helyzetünk sokkal sárgalmasabb, mint bármikor azelőtt.

— Szívesebben vennék, ha újra az angolok jönnének?

Hosszú szünet után válaszolt a burmai lány. — Ami engem illet, én nem bántám. Egy dolgot mindenesetre megtanultunk, nem vagyunk még elég erősek ahhoz, hogy a nagy nemzeteknek ellenállhassunk. Ha már úgy kell lennie, hogy idegenek kormányozzák az országot, angolok, vagy amerikaiak, jöjjenek inkább az angolok, akiket már ismerünk. Köztünk és az angol nép között soha nem volt féltreírás, nézeteltérés, a burmaiak jól megférnek az angolokkal. De hogy a maguk angol urai kormányozzanak bennünket, akik azt képzik, hogy mert más a bőrük színe, hát felsőbbrendűek nálunk... ez elviselhetetlen. Nem akarjuk többé őket. És ha újra megkísérelnék rántani az angol ígát, minden angolt megölnék itt az országban.

— Persze rajtam kezdik majd, mi? — kérdezte Morgan. A lány hangosan elnevette magát. Az örök kíváncsi, kérző pillantással nézték összeráncolt szemöldökük alól, mert egyetlen szót sem értettek angolul. — Régen volt az, amikor angolok jártak nálunk olyan közelségben, hogy meg lehessen ölni őket. Lehet, hogy önt, mint érdekességet, meg hagyjuk.

— És mi van a japánokkal? Hányat ölte meg közülük? — kérdezte a pilóta élesen.

— Néhányat mindenesetre. Ha a legcsekélyebb neszt vesszük, hogy a dzsungelben járnak, fivérem azonnal kiküldi az őrszolgát, elfogják őket, megölik és elszedik a fegyvereiket. Ilymódon már sikerült összegyűjteni valamelyes munició-tartaleket titkos hadseregünk részére.

— Felment Morgan arcába. — Mennyi idő múlva érhetnek ide az angol csapatok? Biztosat kell tudnom.

Morgan megdörzsölte az állát. — Nem tudom megmondani. Nem tudom. Csak annyit bizonyos, hogy valamit kezdődik, még hozzá rövidesen, sőt, azt hiszem, északon már meg is indult. S ha egyszer elkezdődött, a többi gyorsan megy. — Szünetet tartott, elgondolkozott. — Most novemberben vagyunk, a monszun júniusban kezdődik, aligha hiszem, hogy jövő június előtt sor kerülhet rá, de lehetséges...

— Miből gondolja, hogy ilyen gyorsan haladnak előre?

— A repülőgépek, fegyverek, ágyuk, hajók és harci-gépek mennyiségéből. Egyszerűen özönlenek erre a vidékre most, hogy az európai háború a végéhez közeledik. És legénység is. Nézzem rám! Négy hónappal ezelőtt még Angliában voltam és most itt vagyok s hozzáam hasonlóan százezrek vannak itt ugyanezen okból Bengáliában.

— Oh, négy hónappal ezelőtt még Angliában volt?

— Igen.

— Hogy van Mr. Churchill? Jól? Ó nagy ember!

— Jól van. Még mindig ő a miniszterelnök.

A burmai lány kis szünetet tartott, aztán váratlanul megkérdezte:

— És Deanna Durbin? Ő is jól van?

Morgan bölintott. — Azt hiszem, igen. Nemrégiben láttam őt egyik új filmjében.

— Nagyon szeretem őt, mióta láttam a „Száz férfi egy kislány” című filmben. — Nevetett. — És Rita Hayworth? Szerepel mostanában?

A pilóta készségesen adta meg a felvilágosítást. — Eppen mielőtt eljöttem hazulról, láttam Londonban legutóbbi filmjében a „Széplány a cimlapon”-ban. Egyszeriben bűbájos volt. És hogy táncol...

(Folytatás pénteken)

GÁLLI SAROK

A gáli katorzó mintegy kélelőtt államellenesség miatt Cfát az arab népfrozetótagját, akik a gálii Kfár J egy pedig Náz Az internáltak napokban száta és naponta lett jelentkező ségen. Pár nap lentették, hogy ányában nem váb a szálló lemre sincs per letes parancsn ség épületében nekik egy éjjel egyik gyomo panaszkodott. I ták a cfáti álla majd pedig hogy Názaretb járt orvosához, pedig szökést Kfár Jászfir re mészetsében az láta őket és n várják, hogy n kerüljenek.

Niszim orszá rabbi tett por napokban egy zódó vallási jel A multban beszámoltunk nyes problémá szűtséget oko úgyi miniszter roni Simon őzői között.

Mint ismere melyet Lág B tízezes töm fel, őt szefár őrsi, akiket a folyamán a niszterium m felszólított, h nyugdíj biztos adják át a m e sir gondnó cháchám azon ról naponta u azzal érvelt, h családi hagyó lalkozás nem apáról fiúra s pedig a minis ról törzsi diz tekintik a f most hét en a niszterium ké főrabbi vezeté tak Méronba venni a sirő muljanak viss A megegye az őt „cháchá húsz font nyu ni. Amennyib vábbra is r szent szolgáló önkéntes ala tilos adomány a vendégektő

A mult hét jegelű jesiva Ez a jesiva semmilyen v vagy mozgal nem részesü anyagi támog részről. Az in chá Kaplán főrabbi védn őrzése alatt, nyitotta meg elemi végzet zótti növe mennyien cfá környékiek é natusában la kás még a c is kötelező, három részle nár, valami havi költség egy 2000 fon nemzeti és t ményektől, h akció útján k Az első havi zájárul Cfát csak támoga a Szochnut i

A jesivába természetses Gemará, d köztött sze nyelv, mate lem és test

A hads 18.33: Daló nágműsora, 19 sch, 19.45: Ke katonaszínpad, quém, ének-

18.33: Daló nágműsora, 19 sch, 19.45: Ke katonaszínpad, quém, ének-

18.33: Daló nágműsora, 19 sch, 19.45: Ke katonaszínpad, quém, ének-

18.33: Daló nágműsora, 19 sch, 19.45: Ke katonaszínpad, quém, ének-

18.33: Daló nágműsora, 19 sch, 19.45: Ke katonaszínpad, quém, ének-

18.33: Daló nágműsora, 19 sch, 19.45: Ke katonaszínpad, quém, ének-

18.33: Daló nágműsora, 19 sch, 19.45: Ke katonaszínpad, quém, ének-

18.33: Daló nágműsora, 19 sch, 19.45: Ke katonaszínpad, quém, ének-

A KÜLÜGYI BIZOTTSÁG VITÁT KIVAN BEN GURION NYILATKOZATARÓL

Az Achdut Háavoda elégedetlen — Jigál Alon interpellál Jerusalemben (Az Uj Kelet tudósítójától). — A Kneszet külügyi és hadügyi bizottsága tegnap határozatot fogadott el, amelyben felkéri D. Ben Gurion miniszterelnököt, hogy adjon beleegyezést a külpolitikai vita megrendezéséhez a bizottság keretén belül, a miniszterelnök által a londoni Sunday Timesnak adott nyilatkozatával kapcsolatban.

Ben Gurion nyilatkozatában azt mondta, hogy a jordániai királyság megszűnése esetén Izrael javasolja Jordánia nyugati részének demilitarizálását, az UNO-csapatok ellenőrzése alatt. A miniszterelnök ezen nyilatkozata különböző reakciókat váltott ki az izraeli közéletben és a Ház mai ülésén további visszhangja lesz, minthogy dr. Bäder (Chécut) napirendi javaslatot nyújtott be és ebben

Tel-Aviv bucsút vett Klausner professzortól

Ma délben Jerusálemben helyezik örök nyugalomra

Tel-Aviv lakossága tegnap délelőtt vett végső búcsút dr. Jozsef Klausnerrel. A koporsó előtt — amelyet a Hadassza könyvtártermében ravataloztak fel — elvultak a lakosság czei, köztük a szellemi és közélet kiválóságai. Délben 1 órakor a Chécut-mozgalom tagjai vállukra emelték a koporsót és a menet elindult az

pontját fejezi-e ki, vagy pedig csak a miniszterelnök magánélményének számít? Fővárosi politikai körökben nyílt titok hogy az Achdut Háavoda helyteleníti a miniszterelnök nyilatkozatát, amelyet politikai nézetek és ezenkívül azt kifogásolja, hogy a miniszterelnök a kormány tagjainak megkérdése nélkül adott ilyen alapvető fontosságú külpolitikai nyilatkozatot Jordániával kapcsolatban.

A páncélos haderők bevonultak Tel-Avivba

A szinaji hadjárat második évfordulóján megkezdődött a páncélosok ünnepe

Tel-Aviv, (Az Uj Kelet katonai tudósítójától). Teljes katonai pompával nyitották meg tegnap délután 4 órakor a Málké Jiszráél 4. évfordulója alkalmából országos ünnepségeit. Ma két éve annak, hogy az izraeli páncélos alakulatok súlyos csapást mértek a Szi-

naj-félszigeten támadásra készen álló egyiptomi erőkre és ennek emlékére határozták el az országos páncélos ünnepségeknek október végén való megtartását.

A főünnepségeket Tel-Avivban rendezik meg, mert Tel-Aviv városa már több mint három évvel ezelőtt „örökbefogadta” a páncélosokat. A tegnapi megnyitói ünnepségen, a város nevében Chájim Levánon polgármester szólalt fel, aki kijelentette: „városunk büszke vendégeire, akik régi ismerősökként jöttek most, hogy közöttünk töltsék ünnepeiket”.

Chájim Bár-Lév tábornok, (aki tegnap lépett a tábor-

tentő hatással van az ellen-ségre”.

A Málké Jiszráél téren a páncélos erők tábort állítottak fel, amelynek szegélyein tankokat helyeztek el. Az Ibn Gabirol utra néző oldalon végig a Szinaj-hadjárat „hősai”, az „AMX” típusú könnyű tankok sorakoznak fel. A tegnapi hivatalos ünnepség után nyomban óriási gyermekesereg lepte el a tábort és a páncélosok szorgalmasan magyarázták fiatal látogatóiknak a féltelmes fegyverek titkait. Bár-Lév tábornok, a fegyvernem parancsnoka, személyesen is résztvett a látogatók kalauzolásában.

Az ünnepség három napig

Allenby uti nagytemplom felé

A templom előtti térségen Chájim Levánon polgármester, Baruch Karu író és újságíró, valamint Jákob Meridor chécutpárti képviselő tartott beszédet. Ezután

elhelyezték a koporsót a Chevrá Kádísá halottasköszijében, amely elindult Jerusálem felé.

Jerusálem (Az Uj Kelet tudósítójától). Ma délben 1 órakor helyezik örök nyugalomra Jozsef Klausner professzort, akinek koporsója tegnap délután a jerusalemi Hadassza-kórházba érkezett. Ma délelőtt a nemzeti intézmények udvarában fogják felravatalozni a koporsót és 11 óráig lehetővé teszik a közönségnek, hogy elvonuljon a ravatal előtt.

Tegnap délután a Kneszet ülésének megnyitásával Jozsef Sprinák házelnök és Zálmán Árán közoktatásügyi miniszter méltatták az elhunyt tudományos írói, publicisztikai és cionista közéleti tevékenységét. Ezután a Ház képviselői néma felállással adóztak a nagy halott emlékének.

A fizikai Nobel-díj

(Folytatás az I. oldalról) Retikus kutatásai nyomán Cserenkov állította fel a felfedezés fontos minden probléma számára, amely energetikus részecskének az anyagban keresztül való mozgására vonatkozik. A Cserenkov elmélet alapul szolgál a kozmikus kisugárzások kutatásában bevezetett új módszerek számára is.

Dr. Cserenkov 1940-ben elnyerte a doktori címet és 1946 óta a szovjet akadémia atomintézetének dékánja. — Ilja Frank professzor, aki 1908-ban született, 1934 óta dolgozik a szovjet akadémián és 1944-ben a moszkvai egyetem tanárává nevezték ki. — Igor Tam 1895-ben született, az akadémiának 1934 óta tagja, de már 1924-ben tanára volt a moszkvai

egyetemnek. A Sztalin-díjjal és Lenin-éremrenddel jutalmazták.

A kémiai Nobel-díj nyertese, dr. Frederik Saenger, a cambridgei egyetem tanára, felfedezése révén sokat tett azon rejtély feltárása érdekében, hogyan támadják meg a betegségek az emberi testet. A Nobel-díjat az inzulín molekulájának felbontásáért kapta. — Saenger 12 éven át dolgozott, amíg megállapította, hogy az inzulín molekulája 777 atomot tartalmaz. A tudósok korszakalkotónak minősítik ezt a felfedezést, mert ez volt az első alkalom, hogy valamely protein szerkezetét megállapítani sikerült. Dr. Saenger, aki egy falusi orvos második fia, 1918 augusztusában született. A doktori címet 1943-ban a cambridgei egyetemen nyerte el és azóta folytatja biokémiai tevékenységét. Ezt megelőzőleg is számos ösztöndíjat és díjat nyert és 1951 óta az angol orvostudományi kutató tanács tagja.

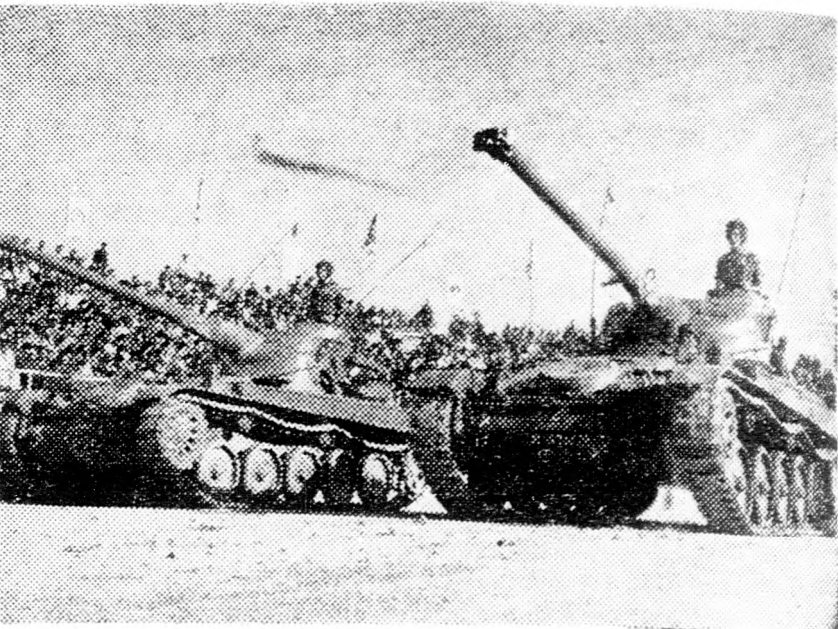
Megmarad a gázai UNO-haderő

New York, (Reuter). — Ceylon UNO-küldöttsége tegnap határozati javaslatot nyújtott be az UNO párhuzamos politikai bizottsága elé, amely egy további évvel meghosszabbítja az UNO közéleti karhatalmi csapatainak működését. Ceylon javaslatát Kanada, Norvégia, Pakisztán, India, Brazília és Columbia támogatja, amely államok tagjai a Dag Hammarskjöld főtítkárral szemben a karhatalmi csapatok ügyeit intéző bizottságának. A Ceylon által megfogalmazott határozati javaslatot „elégítellel veszik tudomásul” a Hammarskjöld által az UNO-csapatok tevékenységéről beterjesztett jelentést, valamint azt az elgondolását, hogy miként teljesítse kötelezettségeit a jövőben.

AZ ARAB MENEKÜLTEK nem akarnak visszatérni Izraelbe

London (STA). Most tért vissza Angliába egy anglikán egyházi személyekből álló csoport, amely Jordánia, Irak és Izraelben meglátogatta a szenthelyeket. A küldöttség tagjai sajtófogadásra számoltak be tapasztalataikról és elmondották, hogy beszéltek a Jericho mellett lévő menekülttábor lakóival.

Ezek az arabok kijelentették a küldöttségnek, hogy nincs szándékukba visszatérni izraeli területre. Izrael egész lakosságában békevágy él és még az arabok

Az AMX-13 felvonul

noki kar tagjainak sorába) tart és ezidő alatt a város ünnepi beszédében kijelentette, hogy

páncélos erők most sokkal nagyobb átütő képességgel rendelkeznek, mint két évvel ezelőtt, a Szinaj-hadjárat idején.

A tábornok hozzáfűzte: „Az a tény, hogy megengedhetjük magunknak az ünnepelést a város szívében és nem kell kaszáryainkban maradnunk, maga bizonyítja, bizonyunk erőkben, amely elret-

rendezvényeken, színelőadásokon látja vendégül a páncélosokat.

Jád Eljáhuban a „Sikun Amami Bétben” ütöttek tábort a páncélosok. Tegnap az esti órákban megindult a lakosság özönlése a lobo-gókkal díszített tábor felé, hogy megtekintésük a kiállított tankokat. Az esti órákban fényszórókkal világították ki a területet és hangszórókon zenével szórakoztatták a látogatókat.

BIRÓSÁG ELÉ ÁLLITJÁK SADMI EZREDEST

A kfar-kászemi vérüldözés okozásával vádolják

Tel-Aviv, (Az Uj Kelet katonai törvénytörvények, dr. Benjámin Hálévi ezredes elnökletével, a kfar-kászemi per ítéletében megállapította, hogy Jiszáchár Sadmi ezredes törvénytelen parancsot adott Malinki őrnagynak a kimenési tilalom végrehajtásához illetően és így a bíróság őt is felelősnek látta a kfar-kászemi vérüldözésében. Sadmi ezredes abban az időben a kőzet katonai parancsnoka volt és a határrendőrségnek

az az alakulata, mely a kimenési tilalomra való felügyelettel volt megbízva, közvetlenül neki volt alárendelve.

Halált kérnek a volt tuniszi kormány tagjaira

Tunis, (Reuter). — A franciákkal való együttműködéssel vádolt Szaláh Ed-din Bachos volt tuniszi miniszterelnök és kormányja öt tagja ellen folyó perben az ügyész halálbüntetést kért. Bachos 1952-ben volt miniszterelnök és tárgyalása október 7-én kezdődött.

A vádirat eredetileg olyan törvénycikkelyre épült, amely csak tíz évi fegyházra ir elő, de a tárgyalás során elhangzott tanuvallomások alapján az ügyész hazaárulás vádját emelte, mert kiderült, hogy a volt miniszterelnök minden eszközzel meg akarta akadályozni Tunisz függetlenségének kiküldetését.

A nemzeti kínai parlament egyhangulag elhatározta, hogy panaszot tesz az UNO-nál Indonézia ellen az ottlakó két millió kínai lakosság kizűzése, szervezeteinek feloszlata és egyéb jogbitorló intézkedések miatt.

U Nu lemondott

Rangoon, (Reuter). — U Nu burmai miniszterelnök tegnap lemondott Ne Win tábornok, a burmai hadsereg vezérkari főnöke javára, aki az áprilisban tartandó általános választásokig átmeneti kormány élén fog állni. U Nu a múlt hónapban azt mondta, hogy lemond, mert attól tart, hogy a jelenlegi körülmények között a választások nem lesznek szabadok. A katonai kormánynak az lesz a legfontosabb feladata, hogy letörje a lázadásokat és helyreállítsa a rendet. A burmai tájékoztató minisztérium megcáfolta azokat a híreket, hogy a lázadók összeesküvést szőttek volna Ne Win tábornok meggyilkolására.

ANGLIA HÜ MARAD A BAGDADI SZÖVETSÉGHEZ

London (Reuter). Az angol parlament új ülészakánának megnyitása alkalmával Elizabeth királynő felolvasta a trónbeszédét, amelynek egyik szakasza a közelkeleti problémával foglalkozik. Anglia hajlandó együttműködni az UNO-val és a közelkeleti államokkal az ebben a körzetben uralkodó feszültség enyhítése céljából — mondja a trónbeszéd, amelyet természetesen a kormány készített el a királynő számára. A trónbeszéd kifejezi Anglia azon reményét, hogy a leszerelés tekintetében egységmeny jön létre, majd pedig sajnálatát fejezi ki a ciprusi helyzet fölött, annak a reményének a hang súlyozása mellett, hogy sikerüljön fog helyreállítani a békét a szigeten.

A királynő bejelentette, hogy a jövő év nyarán Kanaadába, ősszel pedig Gánába látogat ferje társaságában. Azt is megemlítette, hogy trónbeszédét ezúttal első alkalommal a televízióban is közvetítik.

Az angolok kivonulásának utolsó napján Huszein megkegyelmezték a „hazaárulóknak”

Amman (Reuter). Huszein király tegnap magánhelikopterrel ellenőrző utat tett az ammani repülőtér fölé, mert látni akarta, hogyan szállnak fel gépeikbe az utolsó angol ejtőernyős csapatok. Az angol légi járat ma fejeződik be. Jordániai katonák vették át a repülőtér őrízését az angol hadsereg 16-ik ejtőernyős andárjától. Vörös kucsma jordániai katonai rendőrök álltak az őrségen, mialatt az angol ejtőernyősök hosszú sorokban fejlődtek fel a RAF szállító repülőgépei előtt, amelyek Ciprusra viszik őket. Az akabai kikötőben egy zászlóalj behajózását fejezték be tegnap.

A király tegnap megkegyelmeztett 15 embernek, akiket augusztusban összeesküvés, terrorista cselekedetek,

só szónoka Hugh Gaitskell, a munkáspárt parlamenti vezére volt, aki éles kritikában részesítette a kormány közelkeleti politikáit, kijelentve, hogy semmi féle jó nem származhat a libanoni és jordániai beavatkozásokból. A szónok annak a reményének adott kifejezést, hogy a kormány nem fogja újra megkísérelni azt a politikát, amely egyes arab államokat támogat másokkal szemben. A bagdadi szövetség csak kárt okozott és egyes arab államok előnyben részesítése csak azt eredményezheti, hogy az összes arab államok hátat fordítsanak Angliának — mondotta.

Macmillan miniszterelnök kijelentette, hogy Anglia fenntartja összes szövetségeit és hűséges marad a közelkeleti államokkal kötött szerződéseikhez, beleértve a bagdadi szövetség tagságát is. A jordáni akcióról szólva a miniszterelnök kijelentette, hogy enélkül nem lett volna semmi lehetőség az UNO rendkívüli közgyűlésén elfogadott határozat végrehajtására.

vagy hazaárulás vádjával különböző börtönbüntetésre ítélték el. A megkegyelmeztettek között van a 22 éves Theodor Stephan libanoni állampolgár, akit augusztus 21-én kötél általi halállal ítélték. Jegyesség, a szép Nadja Szalti jordániai állam polgárt ugyanakkor három évre ítélték és még börtönben ül. Büntetését nemrégiben egy évre csökkentették. Ugyancsak megkegyelmeztették a király Achmed Machmud Ibrahim szocialista gondolkozónak, akit ugyanazon bünteslekményért ítélték halálra. További 13 vádlott halálra ítélték 15 évi fegyházra, két életfogytiglanra ítélt férfi büntetését ugyancsak 15 évi fegyházra csökkentették.

Beirut, (IM). — A beirutói rádió szerint ammani politikai körökben arról beszélnek, hogy közvetítő tárgyalások folynak az Arab Liga körében a tagállamok közötti kapcsolatok feljavítására. Ezeknek a kapcsolatoknak az alapjául továbbra is az Arab Liga alapokmánya fog szolgálni.

Erfőresztések történtek, hogy az arab csúcskonferenciát hozzák létre, amelyen megteremtnek az arab államok közötti gazdasági együttműködés lehetőségét.

A délafrikai néger nők tüntető akciója során, amelyben az ellen tiltakoznak, hogy a fekete nőknek külön személyazonossági igazolványt kell viselniük, továbbá 60 nőt tartóztattak le és ezzel az őrizetbe vett nők száma kétezerre emelkedett.

Szalad...

...természetesen azért, hogy megvásárolja a Pájisz-sorsjegyet, a jövő héten megtartandó sorsolásra.

BUTORALAP AZ OLÉNAK Uj olék!

Bútor all rendelkezésükre különleges részleltfizetési feltételekkel

Részletek képviselleteinknél:

1. „Rehité Dan” Rámát-Jicchá, Jerusálájim-u. 27.
2. Jozsef Hepburn — Kirját-Gát
3. „Dijur Láole” üzemek rt. — Kirját-Gát.

E Tel-Aviv,
 (טק 70)
 בשפ החרותית
 האחרא: דוד שון
 ד"ר רח הנגב 11
 KLL évfolyam
 Főszerkesztő Dr.
 A szerkesztésért
 S CHÖN DEZ
 Chadás Ltd., Tel.
 (voit Schlesinger)

**Csak m
Ben
Jord**

Jerusálem, (tudósítójától). — miniszterelnök jelentette a Kneszetnek a londoni Sunday Times tudósítójának Jordániában tett kizárólag „nyit” fejezte ki a várossal szembeni álláspontját az új Ház utasítása napirendi indításra vita megrendezésével szemben. Szótöbbséggel elnök kérését

Egyipt a
 Washington, köréből közzik, den jel szerint, a Szovjetunió kéték, középtá lesznek a legszét Csehszlovákia kuldik Egyipton. Az elmúlt ké fegyvert kapott

A Mápá a vallá
 Jövő héten dö

Jerusálemi tü lenti: Tegnap d ült a Mápáj tanácsa, hogy nemzeti párttal lévő tárgyalás erejű döntést h niszterelnök megtartott ma nem voltak m, míg felvilágos ni. Kiszivárgott azonban nyilván a Mápáj többség Ben Gurionnak képviselőkké rejtett elvi egy melynek értelmé lyon kívül hely ügyminisztérium személyazonossá nyok kitöltésévb an.

Végleges dön lásokon visszaté a jövő héten ké kor összeül a k

Kurd zav Irákl

Ankara, (AF) bizható forrá hírek szerint l összecsapások kurd és arab tá. Az elmúlt na harcok folytak nyugatra fel Szandzsarban, szíriai határ k vábbi részletek meretettek.

Lórás szerele
 feletti mély fakadó részv

Lakást nyerl
 Dávid Karszeni, 60 éves, nős, négy gyermek apja, lakik Schunát Hátikván, 3 szobás lakást nyert Tel-Aviv, Rámát Hátájászimban, a MIFÁL HAPAJISZ 58/π sorsolásán.
A következő húzás a jövő héten.